

WWW.AKOEDU.IR

اولین و باکیفیت ترین

درا
ایران آماده کنکور

جهت دریافت برنامه‌ی شخصی سازی شده یک هفته ای
رایگان کلیک کنید و یا به شماره‌ی ۰۹۰۲۵۶۴۶۲۳۴۶ عدد ۱
را ارسال کنید.

۱۵۰ تست زیست دهم - فصل ۶ گفتار اول

۱

- کانال‌های میان‌یاخته‌ای که از یاخته‌ای به یاخته‌ی دیگر کشیده شده‌اند،
 ۱) می‌توان با میکروسکوپ را برتر هوک مورد مطالعه قرار داد.
 ۲) فقط در بخش‌های نازک دیواره‌ی یاخته قابل مشاهده‌اند.
 ۳) توسط غشای یاخته‌ای احاطه شده‌اند.
 ۴) می‌توانند از جنس لیگنین (چوب) بوده و در جابه‌جایی مواد نقش داشته باشند.

۲

- در ارتباط با گیاهان، کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟
 «فقط بعضی»

۳

- با توجه به شکل مقابل کدام نادرست است؟
 ۱) «الف» می‌تواند در واپايش تبادل مواد بین یاخته‌ها نقش داشته باشد.
 ۲) «ب» در ریشه چوندر حاوی ماده رنگی آنتوسیانین است.
 ۳) «ج» بسیاری از اطلاعات لازم برای زندگی یاخته در مولکول‌های آن ذخیره شده است.
 ۴) «د» دارای ساختاری است که در هر گیاهی با کاهش طول روز و کم شدن نور تغییر می‌کند.

۴

- چند مورد در ارتباط با ویژگی‌های یاخته‌گیاهی صحیح است؟
 الف- در آوند چوبی هیچ‌یک از یاخته‌های اصلی بالغ قابلیت رشد ندارند.
 ب- برای رسیدن میوه، تغییرات بسیاری در میوه‌های نارس روی می‌دهد.
 ج- بسیاری از یاخته‌های گیاهی کریچه درشتی دارند که بیشتر حجم یاخته را اشغال کرده است.
 د- بیماری سلیاک حاصل مصرف شیره نوعی اندامک است که آب می‌تواند آزادانه و بدون صرف انرژی از غشای آن عبور کند.

۱)

۲)

۳)

۴)

کدامیک از موارد زیر درباره گیاهان صحیح است؟

- (۱) پلیساکاریدی که توانایی جذب آب دارد می‌تواند در همه‌ی گیاهان یافت شود.
- (۲) همه‌ی یاخته‌های گیاهی توسط تیغه میانی به یاخته‌های مجاور اتصال دارند.
- (۳) اندامک دارای آنتیاکسیدان توانایی جذب نور را دارد.
- (۴) در فردی که کوکائین مصرف کرده است همه‌ی مواد رنگی موجود در گیاهان تأثیر مثبت دارد.

کدام گزینه درباره مواد موجود در گیاهان صحیح است؟

- (۱) گلوتن پروتئین ذخیره شده در دیسه‌های بذر گندم و جو است.
- (۲) پکتین در دیواره‌های یاخته‌ی تخم شربتی با جذب آب متورم می‌شود.
- (۳) شیرابه خشخاش همانند آنتوسیانین پرتوصال توسرخ برای تولید داروهای ضد سرطانی استفاده می‌شود.
- (۴) ترکیبات پلیساکاریدی کریچه بعضی گیاهان باعث افزایش پتانسیل آب در یاخته می‌شوند.

کدام موارد جمله زیر را به درستی تکمیل می‌کنند؟

«رنگ به خاطر ساخته شده در است.»

- (الف) نارنجی ریشه‌ی هویج - ماده رنگی - کرومپلاست (رنگ دیسه)
- (ب) بنفس کلم - ماده‌ی رنگی - کریچه‌ها (واکوئول‌ها)
- (پ) قهوه‌ای دانه‌های گندم - پروتئین - کریچه‌ها (واکوئول‌ها)
- (ت) سفید شیره‌ی انجیر - الکالوئید - آمیلوبلاست (نشادیسه)
- (۱) الف و ب
- (۲) الف و ب
- (۳) ب و پ
- (۴) پ و ت

با توجه به شکل مقابل، کدام نتیجه‌گیری صحیح است؟

- (۱) در تشکیل "c" هر دو پرتوپلاست تازه تشکیل شده نقش داشتند.
- (۲) به دنبال تشکیل "a" همانند "e" رشد یاخته متوقف می‌شود.
- (۳) استحکام و تراکم "d" از "e" بیشتر است.
- (۴) رشته‌های سلولز "c" در زمینه‌ای از پروتئین و انواعی از پلیساکارید غیررشته‌ای قرار دارند.

درباره روش‌هایی که گیاهان برای سازش با محیط استفاده می‌کنند، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) در گیاه خرزهره، قطعاً نوعی پلیساکارید ذخیره‌ای درون اندامکی غشاء‌دار باعث حفظ مقدار آب درون یاخته‌ها می‌شود.
- (۲) در گیاهان جنگل‌های حرزا، یاخته‌های پارانشیمی ریشه، ساقه و برگ، برای مقابله با کمبود اکسیژن، هوا ذخیره می‌کنند.
- (۳) سطح روزن‌های فرو رفته در گیاهان مناطق خشک مثل خرزهره، به واسطه پوستک ضخیمی پوشیده می‌شود.
- (۴) در برخی گیاهان موجود در آب‌ها همه بخش‌های مختلف گیاه می‌توانند اکسیژن مورد نیاز تنفس یاخته‌ای را از هوا دریافت کنند.

کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسب کامل می‌کند؟

«در یک گیاه نهان‌دانه، هر سلولی که فاقد است، دارد.»

- (۱) دیواره‌ی پسین - دیواره‌ی ضخیم سلولزی
- (۲) کلروپلاست - توانایی تقسیم شده
- (۳) هسته - در هدایت شیره‌ی گیاهی نقش اصلی را
- (۴) سیتوپلاسم - مناطق نازک مانده‌ای در دیواره

گیاه گل ادریسی در خاکهای خشی و قلیایی رنگ هستند و خاک اسیدی رنگ می‌شوند و این تغییر به علت تجمع در گیاه است.

- (۱) آبی - صورتی - آرسنیک
(۲) صورتی - آبی - آرسنیک
(۳) آبی - صورتی - آلمینیوم

چند مورد از عبارات زیر به صورت صحیح مطرح شده است؟

الف- وظیفه هر یاخته موجود در سامانه بافت آوندی جایه‌جا کردن نوعی شیره گیاهی بین اندامها است.

ب- ممکن است نرم‌تر بودن میوه رسیده نسبت به میوه نارس به دلیل ایجاد یکی از پدیده‌های تغییرات دیواره یاخته‌های گیاهی باشد.

ج- می‌توان گفت هر گیاهی که ساقه دارد در اندام ریشه خود یاخته‌هایی با هسته درشت و توانایی تقسیم شدن دارد.

د- هر یاخته درون پوستی که واجد نوار کاسپاری است، در چهار وجه خود نوار کاسپاری دارد.

۱) ۴ (۴) ۲ (۳) ۲ (۲) ۱)

چند مورد به صورت صحیح مطرح شده است؟

«ضمن تشکیل لایه‌های دیواره نخستین یاخته‌ای »

الف- دیواره پسین روی دیواره نخستین ایجاد می‌شود.

ب- دیواره نخستین نسبت به دیواره پسین قدیمی‌تر است.

ج- در اکثر یاخته‌های گیاهی بیشتر حجم سیتوپلاسم را کریچه به خود اختصاص می‌دهد.

د- ترکیبات رنگی ذخیره شده در انواعی از کریچه‌های یاخته‌های گیاهی می‌تواند منجر به تخرب یاخته‌های استوانه‌ای روده باریک انسان شود.

۱) ۴ (۴) ۲ (۳) ۲ (۲) ۱)

چند مورد به صورت صحیح مطرح شده است؟

الف- جهت بررسی ساختار غشای یاخته گیاهی، یاخته گیاهی تورژسانس شده بسیار مناسب‌تر از یاخته پلاسمولیز شده است.

ب- در صورت طولانی شدن پلاسمولیز یاخته‌های گیاهی فقط با آبیاری فراوان می‌توان جلوی مرگ یاخته‌های گیاهی را گرفت.

ج- در تورژسانس همانند پلاسمولیز، اندازه و وزن یاخته گیاهی می‌تواند تغییر کند.

د- تورژسانس یاخته‌های گیاهی فقط استواری هر اندام هوایی گیاه را افزایش می‌دهد.

۱) ۴ (۴) ۲ (۳) ۲ (۲) ۱)

کدام نادرست مطرح شده است؟

۱) نمی‌توان در یاخته‌های چوب‌پنبه، پلاسمودسم یافت.

۲) دیواره یاخته‌های گیاهی نقشی در کنترل تبادل مواد بین یاخته‌های گیاه را ندارد.

۳) هر یاخته گیاهی دارای پرتوپلاست، واجد دیواره یاخته‌ای است.

۴) می‌توان در ساختار دیواره نخستین، واحدهای آمینواسیدی یافت.

کدام نادرست است؟ ۱۶

- ۱) در سلول‌هایی که راپرت هوک بررسی کرد، لان و پلاسمودسم می‌تواند وجود داشته باشد.
- ۲) می‌توان گفت پروتئین‌ها در انتقال مواد در عرض غشا نقش دارند.
- ۳) لایه‌های داخلی لایه پسین نسبت به لایه‌های خارجی به مولکول‌های فسفولیپیدی نزدیک‌تر است.
- ۴) نمی‌توان گفت گرچه فسفات در خاک فراوان است، اما اغلب برای گیاه قابل دسترس نیست.

در صورت فشار اسمزی درون یک یاخته‌ی پارانشیمی، مولکول‌های آب از به وارد می‌شوند و در نتیجه‌ی، فاصله‌ی پروتوبلاست از دیواره می‌یابد.

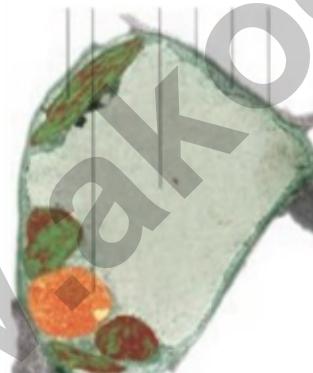
- ۱) افزایش - یاخته - محیط - پلاسمولیز - افزایش
- ۲) کاهش - محیط - یاخته - تورژسانس - کاهش
- ۳) افزایش - محیط - یاخته - تورژسانس - کاهش

کدام گزینه در ارتباط با هر یاخته‌ی گیاهی صادق است؟ ۱۸

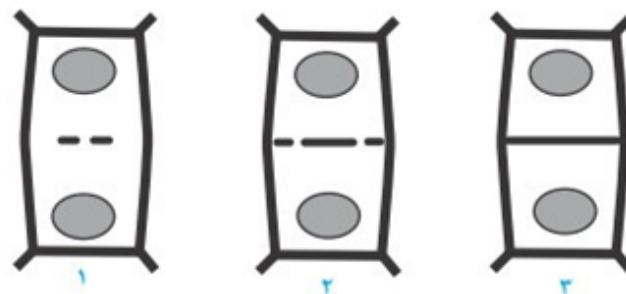
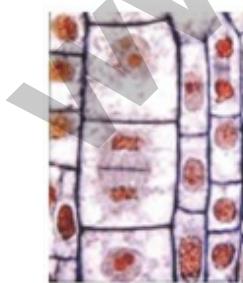
- ۱) در منطقه‌ای به نام لان پرخلاف سایر نقاط، دیواره‌ی پسین وجود ندارد.
- ۲) دارای دیواره‌ی یاخته‌ای ناپیوسته با ضخامت غیریکنواخت است.
- ۳) توانایی تقسیم و تولید یاخته‌های جدید را دارد.
- ۴) دارای دیواره‌ی یاخته‌ای است، که همراه با رشد پروتوبلاست، اندازه‌ی آن نیز افزایش می‌یابد.

ویژگی‌های دیواره‌ی نخستین را بنویسید. ۱۹

شکل زیر را نام‌گذاری کنید. ۲۰

شکل زیر بیانگر کدام لایه از گیاهان است و چگونه تشکیل می‌شود؟ ۲۱

دیواره‌ی نخستین چگونه تشکیل می‌شود؟ ۲۲

جنس تیغه‌ی میانی از چیست و چه ویژگی دارد؟ ۲۳

دیواره‌ی یاخته‌ای در بافت‌های زنده‌ی گیاه، بخشی به نام را دربر می‌گیرد. ۲۴

۲۵

..... تنها بخش باقی مانده از یاخته‌ی گیاهی در بافتی مرده‌اند.

۲۶

یاخته‌های بافت چوب‌پنه در زیر میکروسکوپ چگونه دیده می‌شود؟

۲۷

وظایف دیواره‌ی یاخته‌ای در گیاهان را بنویسید.

۲۸

یک یاخته‌ی گیاهی از دیواره‌ی یاخته‌ای به علاوه‌ی ساخته شده است.

۲۹

چه کسی اولین یاخته را مشاهده کرد و در چه بافتی؟

۳۰

پلاسمودسم چیست؟

۳۱

..... به منطقه‌ای گفته می‌شود که دیواره‌ی یاخته‌ای در آن‌ها نازک مانده است.

۳۲

پلاسمودسم چه اهمیتی برای گیاه دارد؟

۳۳

فاصله‌ی بین تیغه‌ی میانی تا هسته‌ی یک یاخته‌ی گیاهی که دارای دیواره‌ی پسین است شامل چند لایه است؟ نام ببرید.

۳۴

تفاوت بین یاخته‌ی گیاهی و یاخته‌ی جانوری را بنویسید.

۳۵

درون کریچه چه چیزی قرار دارد؟

۳۶

تورژسانس را در گیاهان شرح دهید.

۳۷

درون کریچه را ماده‌ای به نام پر کرده است که شامل ترکیبی از و مواد دیگر است.

۳۸

در چه صورت گیاه پژمرده دچار مرگ می‌شود؟

۳۹

وقتی آب در محیط بیش‌تر از مقدار آن در یاخته‌های گیاهی است و وقتی کم‌تر از یاخته‌های است اتفاق می‌افتد.

۴۰

چه چیزی باعث استوار ماندن اندام‌های غیرچوبی می‌شود؟

۴۱

تفاوت حجم اندام‌های کلروپلاست، کریچه و هسته و غشا و میان‌یاخته یک سلول گیاهی را در حین تورژسانس و پلاسمولیز بیان کنید.

۴۲

اگر یک یاخته‌ی جانوری را در محیط پرآب قرار دهیم چه اتفاقی برای آن می‌افتد؟

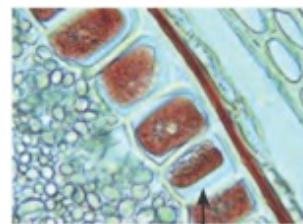
۴۳

آنتوسیانین چیست و در کجا یافت می‌شود؟

۴۴

گلوتن در چه اندام‌کی ذخیره می‌شود و چه کاربردی دارد؟ در چه گیاهانی یافت می‌شود؟

شکل رو به رو بیانگر چه چیزی است؟

۴۶

چرا گیاهان سبز دیده می‌شوند؟ آیا خاستگاه آن با کلم بنفس که بنفس دیده می‌شود یکسان است؟

۴۷

انواع دیسه در گیاهان را نام ببرید.

۴۸

در رنگ دیسه‌ها چه موادی ذخیره می‌شود و در چه گیاهانی یافت می‌شود؟

۴۹

ترکیبات رنگی در کریچه و رنگ دیسه‌ها چه کاربردی دارند؟

۵۰

نشادیسه در سیب زمینی چه کاربردی دارد؟

۵۱

در هویج علت رنگ نارنجی آن مقدار زیادی است و در بخش خوراکی سیب زمینی مقدار زیادی وجود دارد که دارای مقدار زیادی نشاسته است.

۵۲

اثبات کنید که برای تولید کلروپلاست به نور احتیاج هست.

۵۳

آیا گیاهی بودن یک محصول به معنی بی ضرر بودن آن است؟

۵۴

موارد استفاده‌ی گیاهان زیر را علاوه بر موارد غذایی پنویسید.

(۱) گل محمدی:

(۲) نعنا:

(۳) روناس:

۵۵

کاربرد آلkalوئیدها در گیاهان و برای انسان‌ها را بنویسید.

۵۶

چرا در گیاهانی که برگ‌هایشان دورنگه است، در صورت کاهش نور، مساحت قسمت سبز افزایش می‌یابد؟

۵۷

عبارت‌های مرتبط را به هم متصل کنید.

۱- بافت چوب پنبه‌ساز	لف) بافتی که از چوب پنبه‌ساز از درون می‌سازد.
۲- کاروتون	ب) رنگیزهای که در هویج وجود دارد.
۳- پلاسمولیز	ج) حالت چروکیده‌ی گیاهان
۴- بافت نرم آکنه	
۵- آنتوسیانین	
۶- تورژسنس	

از روناس در رنگ‌آمیزی الیاف برای رنگ قرمز استفاده می‌شود، از کدام قسمت روناس برای رنگ‌آمیزی استفاده می‌شود؟

صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید. (در صورت غلط بودن عبارت، صحیح را بنویسید)

- (۱) پلاسمودسم به منطقه‌ای گفته می‌شود که دیواره‌ی یاخته‌ای در آنجا نازک مانده است.
- (۲) تیغه‌ی میانی از پروتئینی به نام پکتین ساخته شده است.
- (۳) دیواره‌ی پسین تنها از یک لایه تشکیل شده است.
- (۴) مقدار و ترکیب شیره‌ی درون واکوئول در یک گیاه کاملاً یکسان است.
- (۵) هسته‌ی سلول گیاهی در اثر پلاسمولیز چروکیده می‌شود.

۵۹

درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) مقدار پکتین در بعضی گیاهان فراوان است.

ب) بعضی پلاست‌ها رنگیزه ندارند.

پ) بیشتر سلول‌های گیاهی واکوئول درشتی دارند که بیشتر حجم سلول را اشغال می‌کند.

ت) ساختار سبزدیسه‌ها در همه گیاهان تغییر می‌کند و به کرومoplاست تبدیل می‌شود.

۶۰

الف) الکالوئیدها در ساختن چه نوع داروهایی کاربرد دارند؟ (۳ مورد)

ب) آیا گیاهی بودن یک ترکیب به معنی بی ضرر بودن آنها است؟ توضیح دهید.

۶۱

درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) اگر دمبرگ انجیر و میوه تازه انجیر را از شاخه جدا کنیم، شیرابه از آن خارج می‌شود.

ب) شیرابه خشخاش دارای ترکیبات آلکالوئیدی است.

پ) آلکالوئیدها در شیرابه اغلب گیاهان به مقدار فراوانی وجود دارند.

ت) همه الکالوئیدها انتیادآورند.

ث) در گیاهانی که بخش‌های غیرسبز در برگ خود دارند، کاهش نور سبب کاهش مساحت بخش‌های سبز می‌شود.

۶۲

عبارت مناسب را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

الف) امروزه (نهاندانگان - بازدانگان) بیشترین گونه‌های گیاهی روی زمین را تشکیل می‌دهند.

ب) واژه (سلول - اندامک) اولین بار با مشاهده چوب پنبه وارد زیست‌شناسی شد.

پ) لاستیک اولین بار از (پوستک - شیرابه نوعی درخت) ساخته شد.

۶۳

الف) سه مورد از ترکیبات گیاهان که استفاده‌هایی غیر از غذا دارد، نام ببرید.

ب) ترکیباتی که در گیاهان ساخته می‌شوند در مقادیر متفاوت چه اثراتی دارند؟ (۳ مورد)

۶۴

الف) چه شرایطی باعث تغییر ساختار سبزدیسه در بعضی گیاهان و تبدیل آنها به رنگ‌دیسه می‌شود؟

ب) در این هنگام چه تغییری در سبزدیسه اتفاق می‌افتد؟

۶۵

الف) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) انواع پلاست‌ها در حالت کلی نام ببرید.

ب) نقش ترکیبات رنگی در واکوئول‌ها و رنگ‌دیسه‌ها چیست؟

پ) نوع ترکیبات رنگی در واکوئول‌ها و رنگ‌دیسه‌ها چیست؟

۶۶

- درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.
- (الف) با تشکیل دیواره‌های نخستین و پسین، تیغه میانی از پروتوپلاست دور می‌شود.
- (ب) در سلول دارای دیواره پسین، نزدیک‌ترین دیواره به غشای سلول تیغه میانی و جوانترین آن، دیواره پسین است.
- (پ) پلاسمودسماها فقط در محل لان‌ها هستند.
- (ت) ایجاد تورم در بافت‌های گیاهی در تمام اندامها باعث استوار ماندن آن‌ها می‌شود.
- (ث) آنتوسیانین و گلوتن، پروتئین ذخیره‌ای‌اند.

۶۸ گلوتن:

- (الف) چه نوعی ترکیبی است؟
- (ب) در کجای سلول ذخیره می‌شود؟
- (پ) در کدام گیاهان وجود دارد؟
- (ت) نقش آن چیست؟

۶۹

- (الف) چند مورد از محل‌های ذخیره آنتوسیانین را با ذکر مثال ذکر کنید. (۳ مورد)
- (ب) عامل مؤثر در تغییر رنگ آنتوسیانین چیست؟

۷۰

- درست و نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.
- (الف) رنگیزه زرد و نارنجی ریشه هویج و قرمز گوجه فرنگی مربوط به ترکیبات کاروتونوئیدی است که در کروموموپلاست‌ها وجود دارد.
- (ب) سبزدیسه‌ها فقط دارای سبزینه هستند و رنگیزه دیگری ندارند.
- (پ) حرارت برگ کلم بنفس موجب مرگ سلول و خروج مواد رنگی از آن می‌شود.

۷۱

- (الف) علت پلاسمولیز چیست؟
- (ب) تعریف پلاسمولیز را بنویسید.
- (پ) نتیجه پلاسمولیز طولانی مدت چیست؟

۷۲

- در ارتباط با واکوئل گیاه به سوالات زیر پاسخ دهید.
- (الف) اسم مایع درون آن:
- (ب) نوع ترکیب مایع درون آن:
- (پ) ویژگی این ترکیب:

۷۳

- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.
- (الف) مقدار و ترکیبات شیره واکوئلی از گیاهی به گیاه دیگر و در ریشه و ساقه می‌تواند متفاوت باشد.
- (ب) در بافت‌های چوبی گیاه تورژسانس دیده نمی‌شود ولی پلاسمولیز وجود دارد.
- (پ) رنگ آنتوسیانین در PH های مختلف تغییر می‌کند.
- (ت) سبزدیسه علاوه بر سبزینه دارای کاروتونوئید نیز هستند.
- (ث) کاروتونوئیدها مثل کلروفیل‌ها (سبزینه‌ها) در جذب نور نقش دارند.

۷۴

- (الف) شیره واکوئل شامل چه موادی است؟
- (ب) چه نوع ترکیب رنگی در واکوئل ذخیره می‌شود؟

۷۵

الف) دیواره پسین را تعریف کنید.

ب) تفاوت دیواره پسین با نخستین را ذکر کنید.

پ) نحوه قرار گرفتن رشته‌های سلولری در دیواره پسین چگونه است؟

۷۶ به چه دلیل دیواره نخستین مانع رشد نمی‌شود؟

۷۶

در ارتباط با دیواره سلولی گیاهان به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) سه بخش (۳ لایه) تشکیل دهنده دیواره در حالت کلی:

ب) لایه‌ای که بعد از تقسیم هسته ایجاد می‌شود:

۷۸ عملکردهای مختلف دیواره سلول گیاهی را نام ببرید. (۵ مورد)

۷۸

پاسخ کوتاه دهید.

۷۹

الف) بخشی که در بافت‌های زنده توسط دیواره یاخته‌ای احاطه شده است چه نام دارد؟

ب) اجزای سازنده پروتوبلاست را در حالت کلی نام ببرید.

۸۰

عبارت زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

چوب پنه از یاخته‌های ... (۱)... تشکیل شده است و در مشاهده با میکروسکوپ به صورت مجموعه حفره‌هایی دیده

می‌شود که ... (۲)... آنها را از هم جدا کرده‌اند.

۸۱

۸۱ پنج ویژگی مشترک گیاهان را بیان کنید.

۸۱

کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

۱) تغییر در ترکیب دیواره نمی‌تواند در اینمی گیاه نقش داشته باشد.

۲) تغییر در ترکیب دیواره یاخته‌ای می‌تواند سبب تولید ژله‌های گیاهی شود.

۳) در هر یاخته گیاهی، دیواره ترکیب شیمیایی منحصر به فردی دارد که در طول عمر یک یاخته ثابت است.

۴) ترکیبات لیپیدی‌ای که موجب دو تغییر در ترکیب دیواره می‌شوند، فقط در کاهش از دست دادن آب از گیاه نقش دارند.

۸۳

۸۳ غشای واکوئول مانند غشای یاخته، ورود مواد به واکوئول و خروج از آن را کنترل می‌کند. برگ کلم بنفس را چند

دقیقه در آب معمولی قرار دهید، چه اتفاقی می‌افتد؟ اکنون آن را به مدت چند دقیقه بجوشانید. چه می‌بینید؟ مشاهده

خود را تفسیر کنید.

۸۴

۸۴ آیا پلاسمولیز و تورزسانس یاخته‌ها، سبب تغییر در اندازه یا وزن بافت گیاهی می‌شود؟ چگونه با روش علمی به این

پرسش پاسخ می‌دهید؟

۸۵

۸۵ برای مشاهده تورزسانس و پلاسمولیز در یاخته گیاهی آزمایشی طراحی و اجرا کنید.

۸۶

۸۶ با استفاده از ابزار و مواد مناسب، نمونه‌ای از یاخته گیاهی بسازید. در این نمونه، لایه‌های دیواره و ارتباط بین یاخته‌های

گیاهی را نیز نشان دهید.

کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) افزایش بیش از حد بعضی مواد در خاک، قطعاً با ایجاد مسمومیت در گیاهان مانع رشد آنها می‌شود.
- (۲) تجمع آلومینیوم در انواعی از سرخس‌ها، می‌تواند سبب تغییر رنگ آنها در خاک‌های قلیایی شود.
- (۳) مصرف بیش از حد کودهای آلی سبب ورود آن به آبها و رشد سریع جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شود.
- (۴) برای تشخیص نیازهای تغذیه‌ای گیاهان و اثرات آب و عناصر مغذی بر رشد گیاه، در محیط کشت محلول، هواهی آب ضرورت دارد.

چند مورد از عبارات زیر، درست است؟

- در دیسه‌های بخش خوراکی سیب‌زمینی، مقدار فراوانی نشاسته و رنگیزه وجود دارد.
وجود نوعی هیدرات کربن درون کریچه‌ی برخی یاخته‌های بذر گندم، حساسیت‌زاست.
در ریشه‌ی چغندر، آنتوسیانین درون کریچه و سبزینه درون سبز دیسه‌های یاخته قرار دارد.
ترکیبات رنگی درون کریچه‌ها و رنگ دیسه‌ها، در بهبود کارکرد مغز انسان نقش مثبت دارند.
۱)	۲)	۳)	۴)

چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

- رنگ تند برگهای کلم بنفش به دلیل وجود آنتوسیانین در رنگ دیسه‌ها است.
 - چوب پنهایی شدن دیواره یاخته‌های گیاهی براثر تولید لیگنین، مانع ورود عوامل بیماری‌زا می‌شود.
 - در شرایط نور کم، با تبدیل بعضی سبز دیسه‌ها به رنگ دیسه، بر مقدار کاروتینوئیدهای گیاهان افزوده می‌شود.
 - بعضی افراد که نسبت به گلوتن ذخیره شده در دیسه‌های فاقد رنگدانه گندم حساسیت دارند، دچار مشکلات جدی در سلامتی می‌شوند.
۱)	۲)	۳)	۴)

کدام گزینه عبارت زیر را به طور نامناسب کامل می‌کند؟

- نوعی از ترکیبات شیمیایی که باعث می‌شود، در مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- (۱) دفاع گیاهان در برابر گیاه‌خواران - ساختن داروهای آرام‌بخش
 - (۲) رنگ قرمز گوجه‌فرنگی - پیشگیری از سرطان
 - (۳) ایجاد رنگ‌های سرخ در پرتفال - بهبود کارکرد مغز
 - (۴) سفیدی شیرابه خشکاکش - رنگ‌آمیزی ستی الیاف

کدام گزینه در مورد لان‌های دیواره‌ی سلولی در گیاهان درست است؟

- (۱) در محل لان‌ها معمولاً تیغه‌ی میانی و دیواره‌ی نخستین دیده می‌شود.
- (۲) لان‌ها منافذی در دیواره‌ی سلولی هستند که ارتباط دو سلول گیاهی را فراهم می‌کنند.
- (۳) فقط در دیواره‌ی سلولی سلول‌های زنده‌ی گیاهی دیده می‌شوند.
- (۴) مناطقی از غشای سلول هستند که پلاسمودسم در این مناطق جریان دارد.

کدام موارد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می کنند؟

«ترکیبات ذخیره شده در گریچه ها دیسه ها، می توانند در نقش مهمی داشته باشند.»

الف) همانند - انسان در درمان سلطان و پروستات و بهبود عملکرد برخی اندامها مانند مغز

ب) برخلاف - گوجه فرنگی در افزایش محسوس فشار وارد از سوی پروتوپلاست به دیواره یاخته ای

ج) همانند - گل ادریسی در تعیین رنگ بخش های مختلف اندام های هوایی گیاه

د) برخلاف - انسان در از دست رفتن بخش عمده سطح جذب اصلی اندام ترشح کننده سکرین و اختلالات رشد

۱) ب و ج ۲) الف، ب و ج ۳) ب، ج و د ۴) الف، ب، ج و د

کدام گزینه نادرست مطرح شده است؟

۱) بخش هایی از پروتوپلاست می توانند شامل هسته و پلاسمودسم یاخته گیاهی باشد.

۲) نمی توان گفت چوبی شدن در سامانه بافت زمینه ای ممکن است مشاهده شود.

۳) سامانه بافتی که در گیاهان عملکردی شبیه پوست در جانوران دارد، سراسر اندام گیاه را می پوشاند.

۴) نمی توان گفت آنتوسبانین ترکیبی است که در pH های متفاوت تغییر می کند و در دیواره یاخته ای بسیاری از گیاهان ذخیره می شود.

کدام یک عبارت زیر را به صورت نادرست تکمیل می کنند؟

به طور معمول نمی توان گفت هر

۱) ترکیبی که در کریچه های یاخته های گیاهی ذخیره می شود، پاداکسند است.

۲) یاخته گیاهی واجد بخشی است که عملکردهای متفاوتی از جمله حفظ شکل یاخته ها و در نتیجه حفظ استحکام آن ها دارد.

۳) یاخته اسکلرانشیمی، یاخته هایی کوتاه هستند.

۴) تعرق در گیاه از طریق روزنه های برگ انجام می شود.

کدام گزینه تکمیل کننده عبارت زیر به صورت صحیح است؟

نمی توان گفت

۱) یاخته های RBC همانند یاخته های روپوست برگ کلم بنفس، درون آب مقطر به حالت تورژسانس درمی آیند.

۲) عموما در حالتی که دم برگ انجیر را می برمی همانند زمانی که میوه انجیر را از شاخه جدا می کنیم، ممکن است از محل برش شیره سفیدرنگی خارج شود.

۳) ممکن نیست ترکیباتی در گیاهان ساخته شود که در مقادیر متفاوت سلطان زا یا مسموم کننده یا حتی کشنده باشد.

۴) محل ذخیره ترکیبات رنگی در میوه پرتقال توسرخ و گوجه فرنگی یکسان است.

در گیاهان ، قطعا

۱) رنگ دیسه ها همانند سبز دیسه ها - دارای کارتونیت هستند.

۲) پروتئین گلوتن برخلاف ترکیبات رنگی - در کریچه ها قابل مشاهده است.

۳) کریچه ها برخلاف رنگ دیسه ها - قادر ترکیبات با خاصیت پاداکسندگی هستند.

۴) پلاسمولیز همانند تورژسانس - موجب تغییر نسبت حجم هسته به پروتوپلاست نمی شود.

کدام گزینه درباره نوعی تغییر دیواره یاخته که تشکیل درختانی با طول چند ده متر را امکان پذیر می کند، به درستی بیان شده است؟

۱) موجب زیر شدن یاخته های گیاهی می شود.

۲) با افزوده شدن لیگنین به دیواره یاخته همراه است.

۳) در جلوگیری از ورود عوامل بیماری زا به گیاه نقش دارد.

در ارتباط با قسمت مشخص شده، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) محل تولید ترکیباتی با مونومر آمینواسیدی و کاهاشده‌های pH است.

(۲) آنژیوتانسین نیز می‌تواند در این بخش ذخیره شود و نسبت به pH های مختلف تغییر رنگ دهد.

(۳) ریشه‌ی چغندر قرمز و کلم بنفس دارای ترکیب پروتئینی موجود در این بخش نیستند.

(۴) ممکن است عده‌ای با مصرف ترکیب پروتئینی ذخیره شده در این قسمت دچار کاهش وزن شوند.

در برخی از یاخته‌های گیاهی، بیشتر حجم یاخته توسط اندامکی اشغال شده است که توانایی ذخیره‌ی ترکیبات رنگی

و زنجیره‌های پلی‌پپتیدی را دارد. کدام گزینه در مورد این اندامک به درستی بیان نشده است؟

(۱) می‌تواند سبب افزایش حجم یاخته‌های گیاهی شود.

(۲) نمی‌تواند در حفظ وضعیت درونی یاخته نقش داشته باشد.

(۳) می‌تواند فاصله‌ی غشای پلاسمایی را از تیغه‌ی میانی افزایش دهد.

(۴) نمی‌تواند در استوار ماندن اندام‌های دارای لیگنین نقش داشته باشد.

محل ذخیره لیکوپین گوجه‌فرنگی و گلوتن گندم و آنتوسیانین پرتفال توسرخ به ترتیب در کدام بخش سیتوپلاسم

است؟

(۱) رنگ دیسه - نشادیسه - رنگ دیسه

(۲) رنگ دیسه - نشادیسه - کریچه

کدام عبارت درباره همه گیاهان صحیح است؟

(۱) شیرابه‌ای دارند که در ساختار خود مقدار فراوانی آلکالوئید دارد.

(۲) پس از مدتی، ساختار سبزدیسه‌ها به رنگدیسه‌ها تبدیل می‌شود.

(۳) در کریچه‌های خود برخلاف رنگدیسه‌های خود ترکیبات پاد اکسنده دارند.

(۴) مواد مغذی و ترکیبات دیگر می‌توانند از راه کانال‌هایی از یاخته‌ای به یاخته دیگر بروند.

کدام عبارت درست بیان شده است؟

(۱) همهی آلکالوئیدهای گیاهی، اعتیادآورند.

(۲) همهی یاخته‌های گیاهی، دیواره‌ی پسین دارند.

(۳) بعضی یاخته‌های گیاهی، کریچه‌ی درشتی دارند.

(۴) در بعضی یاخته‌های گیاهی، تیغه‌ی میانی پس از دیواره نخستین تشکیل می‌شود.

چند مورد از عبارت‌های زیر، در ارتباط با لان‌ها، صحیح است؟

الف) فقط در یاخته‌هایی مشاهده می‌شوند که دیواره‌ی پسین ضخیم ندارند.

ب) ممکن است از اجتماع انواع پلی‌ساقاریدها و پروتئین‌ها ایجاد شده باشند.

ج) مناطقی از دیواره‌ی یاخته‌ای هستند که در آن‌ها، تراکم رشته‌های سلولزی کم‌تر از سایر مناطق است.

د) همواره با قرارگیری لان‌های یاخته‌های مجاور در مقابل یکدیگر، منافذی برای تشکیل پلاسمودسماها ایجاد می‌شود.

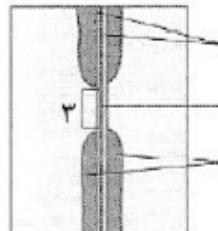
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

کدام عبارت، ممکن نیست نادرست باشد؟
در برگ نوعی گیاه نهان دانه،»

- (۱) هر ترکیب آلی و غیررنگی کریچه‌های یاخته‌ها، پروتئینی است.
- (۲) در سطح خارجی هر یاخته‌ی روپوستی، کوتین مشاهده می‌شود.
- (۳) فراوانی روزنه‌ها در روپوست سطوح مختلف اندام، یکسان نیست.
- (۴) اکسیژن موردنیاز هر یاخته، از فضاهای بین یاخته‌ای تأمین می‌شود.

با توجه به شکل زیر که مربوط به بخشی از یک دیواره سلولی گیاهی می‌باشد، چند مورد، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«بخشی که با شماره‌ی نشان داده شده است،»

- (الف) «۱» - دارای پلی‌ساقاریدهای رشته‌ای در زمینه‌ای از پلی‌ساقاریدهای غیررشته‌ای است.
- (ب) «۳» - همواره، در محل فنوذ اجرای سیتوپلاسمی به درون دیواره قرار می‌گیرد.
- (ج) «۴» - ممکن است در بین لایه‌های سازنده‌ی خود، دارای لیگنین باشد.
- (د) «۲» - ساختاری متفاوت با سایر بخش‌های دیواره سلولی دارد.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

چند مورد، درباره‌ی همه‌ی پلاست‌ها درست است؟

- (الف) ذخیره‌ی مواد خوراکی مانند پلی‌ساقاریدهای از وظایف آن‌ها می‌باشد.
- (ب) محتویات درون آن‌ها، توسط نوعی غشا از سیتوپلاسم جدا می‌شوند.
- (ج) هیچ‌گاه ممکن نیست در یک نوع سلول جانوری مشاهده شوند.
- (د) به علت وجود نوعی رنگیزه، همواره به رنگ سبز دیده می‌شوند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

چند مورد به طور نادرست مطرح شده است؟

- (الف) کوتین برخلاف چوب پنبه از ترکیبات لیپیدی است.
- (ب) نمی‌توان گفت اگر به هر علی‌آب کم شود، حجم کریچه کاهش و پروتوبلاست جمع می‌شود.
- (ج) افزایش ترکیبات پکتینی در دانه ناشی از ژله‌ای شدن دیواره یاخته‌ای است.
- (د) نمی‌توان گفت رنگ آنتوسیانین در pH های متفاوت تغییر می‌کند.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) لان برخلاف پلاسمودسم فقط در یاخته‌های زنده وجود دارد.
- (۲) از انواع تغییرات ترکیب یاخته‌های گیاهی، در ژله‌ای شدن، جذب آب و تورم در لایه‌ای که بلافاصله پس از تقسیم هسته تشکیل می‌شود، را می‌توان مشاهده کرد.
- (۳) پروتوبلاست، هم‌ارز یاخته در جانداران است.
- (۴) از انواع تغییرات ترکیب یاخته‌های گیاهی، در کوتینی شدن برخلاف چوب‌پنبه‌ای شدن میزان تبخیر آب کاهش می‌یابد.

۱۰۹

کدام گزینه نادرست مطرح شده است؟

(۱) نمی‌توان در یاخته‌های چوب‌پنبه، پلاسمودسм یافت.

(۲) دیواره یاخته‌های گیاهی نقشی در کتترل تبادل مواد بین یاخته‌های گیاه را ندارد.

(۳) هر یاخته گیاهی دارای پروتوبلاست، واجد دیواره یاخته‌ای است.

(۴) می‌توان در ساختار دیواره نخستین، واحدهای آمینواسیدی یافت.

۱۱۰

تیغه میانی دیواره نخستین می‌باشد.

(۱) برخلاف - جزو دیواره یاخته‌ای

(۳) همانند - بین دو یاخته، مشترک

۱۱۱

چند مورد، جمله زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در گیاهان، می‌تواند محل ذخیره باشد.»

(الف) واکوئل - ترکیبات اسیدی

(ج) کروموبلاست - کاروتون

(۱) ۲

۳

ب) پلاست - نشاسته

د) کلروپلاست - کاروتونید

۴

۱۱۲

در کدامیک، دیواره یاخته گیاهی، لبیدی می‌شود؟

(۱) ژله‌ای شدن

(۲) کائی شدن

(۳) کوتینی شدن

(۴) چوبی شدن

۱۱۳

کدام گزینه نادرست است؟

(۱) دیواره نخستین همراه با رشد پروتوبلاست، بزرگتر می‌شود.

(۲) لان بخشی از دیواره یاخته است که می‌تواند کاتال میان یاخته‌ای داشته باشد.

(۳) تیغه میانی مانند دیواره نخستین از نوعی پلی‌ساکارید ساخته شده است.

(۴) با تشکیل دیواره‌های نخستین و پسین، تیغه میانی به پروتوبلاست نزدیک‌تر می‌شود.

۱۱۴

کدام مورد عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«ترکیبات موجود در، بر کارکرد اندام‌های انسان مؤثر هستند.»

(۱) کاروتونیدی - کریچه‌ها (۲) آکالالوئیدی - شیرابه‌ها (۳) رنگی - دیسه‌ها (۴) آنتوسیانین - کریچه‌ها

۱۱۵

ممکن نیست در ذخیره شوند.

(۱) کاروتون - رنگ دیسه‌های یاخته‌های ریشه گیاه هویج

(۲) گلوتن - رنگ دیسه‌های گلبرگ زرد گیاهان

(۳) آنتوسیاتین - کریچه ریشه چغندر قرمز

(۴) نشاسته - آمیلوبلاست یاخته‌های بخش خوراکی سیب‌زمینی

۱۱۶

چند عبارت زیر در مورد ساختار دیواره یاخته‌های گیاهی درست است؟

الف- در دیواره نخستین، رشته‌های سلولزی در زمینه‌ای از پروتئین و انواعی از پلی‌ساکاریدهای رشته‌ای قرار می‌گیرند.

ب- دیواره پسین مانند قالبی پروتوبلاست را در بر می‌گیرد اما مانع رشد آن نمی‌شود.

ج- استحکام دیواره پسین از دیواره نخستین، به علت طرز قرارگیری رشته‌های سلولزی آن بیشتر است.

د- جنس تیغه میانی از پلی‌ساکاریدی به نام پکتین است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۱۷

تیم مشاوره مهندس حاج کرم

در مورد دو عبارت «الف» و «ب» جهت تکمیل کردن جمله زیر می‌توان گفت:

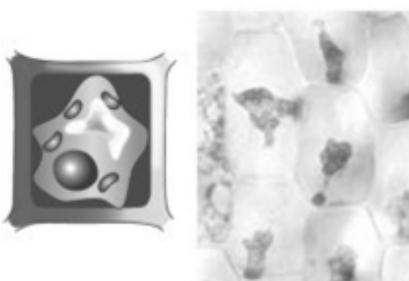
«همه یاخته‌های دارند.»

- الف- گیاهی که در استحکام نقش دارند، دیواره پسین ب- زنده گیاهی تمامی اجزای پروتوبلاسمی را
- (۱) عبارت «الف» جمله را به درستی و عبارت «ب» جمله را به صورت نادرست تکمیل می‌کند.
 - (۲) هر دو عبارت، جمله را به صورت نادرست تکمیل می‌کند.
 - (۳) عبارت «الف» جمله را به صورت نادرست و عبارت «ب» جمله را به صورت درست تکمیل می‌کند.
 - (۴) هر دو عبارت، جمله را به صورت درست تکمیل می‌کند.

کدام عبارت، درباره‌ی آنتوسبیانین درست است؟

- (۱) فقط در اندامهای هوایی گیاه یافت می‌شود.
- (۲) در pH های متفاوت، تغییر رنگ می‌دهد.
- (۳) در درون پلاست (دیسه‌ها) ذخیره می‌گردد.

شکل مقابل، حالتی از گریچه را در یک یاخته‌ی گیاهی نشان می‌دهد. چند مورد در ارتباط با آن، نادرست است؟

۳ (۴)

- الف) این حالت، در نتیجه‌ی بیشتر بودن مقدار آب محیط نسبت به درون یاخته رخ می‌دهد.

ب) همواره این حالت، برگشت پذیر است.

ج) در این حالت، گریچه‌ها باعث فشار پروتوبلاست به دیواره و کشیده شدن دیواره می‌شود.

- د) این حالت در استوار ماندن اندامهای غیرچوبی گیاه مؤثر است.
- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۴

کدام گزینه در مورد انتقال مواد در گیاهان درست است؟

- (۱) در دیواره یاخته‌های گیاهی، کانال‌های پروتئینی به نام آکواپورین برای انتقال آب وجود دارند.
- (۲) هنگام کم‌آبی، کانال‌های آکواپورین بسته می‌شوند تا آب از درون گریچه‌ها خارج نشود.
- (۳) کانال‌های آکواپورین، آب را از محل دارای پتانسیل آب کمتر به محل دارای پتانسیل آب بیشتر منتقل می‌کنند.
- (۴) در انتقال سیمپلاستی، آب و مواد محلول معدنی از راه کانال‌های میان یاخته‌ای منتقل می‌شوند.

کدام تغییر دیواره یاخته‌ای گیاهان در کاهش از دست دادن آب نقش مؤثرتری دارد؟

- (۱) ژله‌ای شدن - چوب‌پنهای شدن
- (۲) کانی شدن - کوتینی شدن
- (۳) چوب‌پنهای شدن - ژله‌ای شدن

کدامیک از ترکیبات زیر در pH های مختلف می‌تواند تغییر رنگ بدهد؟

- (۱) آنتوسبیانین
- (۲) لیکوپن
- (۳) گزانوفیل

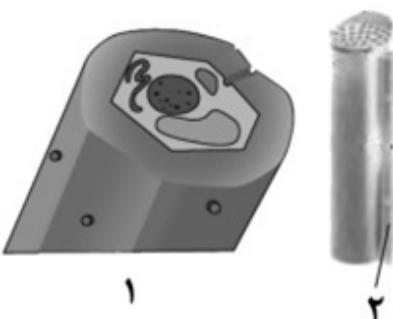
در شکل مقابل، یاخته‌ی (۱) یاخته‌ی (۲)،

(۱) همانند - رشته‌های سلولزی را فقط به دیواره نخستین اضافه می‌کند.

(۲) برخلاف - همواره در زیر یاخته‌های روپوستی قابل مشاهده است.

(۳) برخلاف - دارای میان یاخته‌ی زنده و هسته دار است.

(۴) همانند - طول و فضای بین یاخته‌ای یکسانی دارد.

۱

۲

۱۲۴

- در یک یاخته، با افزایش فشار اسمزی مایع بین یاخته‌ای
- (۱) تراکنید - پروتوبلاست دچار پلاسمولیز خواهد شد.
 - (۲) اسکلرثید - کشیده شدن دیواره نخستین رخ خواهد داد.
 - (۳) پارانشیم - پروتوبلاست دچار تورژسانس خواهد شد.
 - (۴) کلانشیم - پروتوبلاست از دیواره فاصله خواهد گرفت.

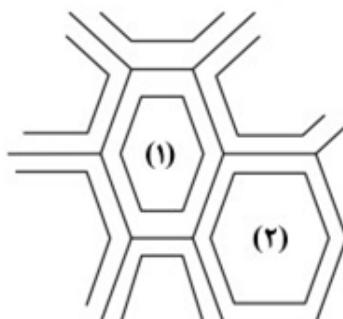
۱۲۵

- چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد دیواره یاخته گیاهی درست است؟
- (الف) ترکیب شیمیایی دیواره در یک یاخته، ثابت است.
 - (ب) دیواره نخستین برخلاف دیواره پسین مانع رشد یاخته نمی‌شود.
 - (ج) کانال‌های میان یاخته‌ای در لان‌ها فراوان‌ترند.
 - (د) دیواره یاخته‌ای، یاخته‌ها را کاملاً از هم جدا می‌کند.

۴ (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

۱۲۶

- اگر دیواره پسین یاخته (۱) شامل ۳ لایه و دیواره پسین یاخته (۲) شامل ۲ لایه باشد، بین میان یاخته‌های این دو یاخته، در مجموع چند لایه وجود دارد؟

۳ (۱)
۹ (۲)
۵ (۳)
۸ (۴)

۱۲۷

- چند مورد درباره دیواره یاخته‌ای گیاهی نادرست است؟
- (الف) دیواره یاخته‌ای گیاهی یکپارچه نیست.
 - (ب) ضخامت دیواره یاخته‌ای گیاهی در همه بخش‌ها یکسان نیست.
 - (ج) ترکیب شیمیایی دیواره در یک یاخته ثابت و در یاخته‌های مختلف، متفاوت است.
 - (د) در همه بافت‌ها، دیواره یاخته‌ای، پروتوبلاست را دربرمی‌گیرد.

۴ (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

۱۲۸

- کدام یاخته‌های زیر، دیواره پسین ندارند؟
الف) نگهبان روزنه	ب) نرم‌آکه
د) نایدیس	ه) آوند آبکش
ج) فیبر	
(۱) الف - ب - ج	
(۲) ب - د - ه	
(۳) الف - ب - ه	
(۴) ب - ج - ه	

۱۲۹

- ۱) یاخته‌های اسکلرانشیم قادر پلاسمودسم و هسته هستند.
 ۲) فیبرها، یاخته‌های درازی هستند که در کنار دسته‌های آوندی قرار دارند.
 ۳) انواع دیسه‌ها دارای رنگیزهای خاصی هستند.
 ۴) یاخته‌های سامانه بافت زمینه‌ای، دارای لان هستند.

۱۳۰

چند مورد عبارت زیر را به درستی تکمیل می کنند؟
در گیاهان، دیواره در دیده می شود.

- (ب) کوتینی شدن - جلوگیری از ورود عوامل بیماریزا
 (د) کانی شدن - برگ گیاه گندم
 (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

۱۳۱

رویان بذر گندم و جوانه سیب زمینی، هنگام رشد به ترتیب از کدام استفاده می کنند؟

- (۱) گلوتن ذخیره شده در دیسه - نشاسته ذخیره شده در پلاست
 (۲) گلوتن ذخیره شده در کریچه - نشاسته ذخیره شده در آمیلوپلاست
 (۳) کارتونیت ذخیره شده در پلاست - نشاسته ذخیره شده در نشادیسه
 (۴) کارتونیت ذخیره شده در پلاست - نشاسته ذخیره شده در کریچه

۱۳۲

کدام یک از ترکیبات زیر نقش پاداکسنه ندارد؟

- (۱) انتوسیانین (۲) لیکوپن (۳) کاروتون (۴) گلوتن

۱۳۳

تعداد موارد درست را مشخص کنید.

- (الف) معمولاً گیاهان را به عنوان جانوران غذاساز می شناسیم.
 (ب) قبل از تولید رنگ های شیمیایی، گیاهان از منابع اصلی تولید رنگ برای رنگ آمیزی الیاف بودند.
 (ج) گیاهانی مانند نعنا و گل محمدی در صنعت عطرسازی و رنگ آمیزی کاربرد دارند.
 (د) گلبرگ گیاه روناس در رنگ آمیزی سنتی الیاف، کاربرد دارد.
 (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۱۳۴

گزینه‌ی نادرست را پیدا کنید.

- (۱) برای مشاهده رنگ دیسه در گوجه فرنگی، سمت داخلی پوست گوجه فرنگی برش داده می شود.
 (۲) در زیر میکروسکوپ، گوجه فرنگی ابتدا سبز رنگ و با گذشت زمان تغییر رنگ می دهد.
 (۳) برای مشاهده رنگ دیسه از میکروسکوپ الکترونی استفاده می شود.
 (۴) وجود آب برای مشاهده در زیر میکروسکوپ لازم است.

۱۳۵

گزینه درست را انتخاب کنید.

- (الف) ذخیره‌ی نشاسته در هر زمانی برای رشد جوانه‌ها و تشکیل پایه‌های جدید از گیاه سیب زمینی مصرف می شود.
 (ب) کاروتونیت موجود در سبزدیسه‌ها با رنگ سبز سبزینه پوشیده می شود.
 (ج) در پاییز با افزایش طول روز و کم شدن نور ساختار سبزدیسه به رنگ دیسه تبدیل می شود.
 (د) در هنگام پاییز در بعضی گیاهان، سبزینه در برگ تجزیه و مقدار کاروتونیت افزایش می یابد.
 (۱) ب و د (۲) ج و الف (۳) ب و الف (۴) د و ج

۱۳۶

گزینه‌ی درست را انتخاب کنید:

- (۱) یکی دیگر از ویژگی‌های یاخته‌ی گیاهی داشتن اندامی به نام دیسه (پلاست) است.
 (۲) کلروپلاست به مقدار فراوانی سبزدیسه دارد.
 (۳) کاروتونیت نوعی دیسه است که در آن مقادیر فراوانی کاروتون است.
 (۴) ترکیبات رنگی در کریچه و رنگ دیسه آنتی اکسیدان هستند.

پاسخ درست را انتخاب کنید.

- (۱) غشای یاخته برخلاف غشای کریچه، ورود و خروج مواد به آن را کنترل می‌کند.
- (۲) گلوتن تنها پروتئینی است که در کریچه ذخیره می‌شود.
- (۳) خوردن فرآورده‌های گلوتن دار باعث اختلاف در رشد و مشکلات جدی در سلامت می‌شود.
- (۴) گلوتن، هنگام رویش بذر برای رشد و نمو رویان‌های گندم و جو به مصرف می‌رسد.

کدام گزینه درست است؟ ۱۳۸

- (۱) کریچه‌ی محل ذخیره‌ی ترکیبات لیپیدی، اسیدی و رنگی است.
- (۲) آنتوسبیانین یکی از ترکیبات رنگی است که در گیاه ساخته می‌شود.
- (۳) رنگ آنتوسبیانین در pH های متفاوت ثابت است.
- (۴) آنتوسبیانین در ریشه‌ی چغندر قرمز، کلم بنفش و پرتقال وجود دارد.

با توجه به ویژگی‌های واکوئل، گزینه‌ی درست را انتخاب کنید. ۱۳۹

- (۱) حالت پلاسمولیز یاخته‌ها در اندام‌های گیاهی سبب می‌شود که اندام‌های غیرچوبی استوار بمانند.
- (۲) در اندام کریچه مایعی به نام شیره‌ی کریچه وجود دارد.
- (۳) در پلاسمولیز پروتوبلاست به دیواره نزدیک می‌شود.
- (۴) مقدار و ترکیب شیره‌ی کریچه از گیاه به گیاه و از بافت به بافت دیگر متفاوت است.

گزینه‌ی نادرست درباره‌ی کریچه‌ها را انتخاب کنید. ۱۴۰

- (۱) یاخته‌های گیاهی کریچه‌ی درشتی دارند که بیش تر حجم یاخته را اشغال می‌کند.
- (۲) حجمی شدن کریچه‌ها باعث چسبیدن پروتوبلاست به دیواره و فشار به آن می‌شود.
- (۳) پلاسمولیز در اثر کمبود آب ایجاد می‌شود.
- (۴) استواری برگ و گیاهان علفی مدیون تورژسانس است.

تعداد گزینه‌های نادرست را مشخص کنید. ۱۴۱

- الف) تغییرات بسیاری در میوه‌های نارس روی می‌دهد که نتیجه‌ی آن رسیدن میوه است.
- ب) در کانی شدن، ترکیبات کانی به غشای یاخته‌های اضافه می‌شود.
- ج) یکی از ویژگی‌های یاخته‌ها داشتن اندامکی به نام کریچه (واکوئل) است.
- د) شادابی گیاه بعد از آبیاری به دلیل وجود واکوئل است.
- ۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

کدام گزینه درباره تغییرات شیمیایی دیواره نادرست است؟ ۱۴۲

- (۱) اضافه شدن سیلیس به دیواره‌های سطح برگ در گیاه گندم باعث نرمی آن شده است.
- (۲) ژله‌ای شدن دانه‌ی به در اثر خیساندن به دلیل فراوانی ترکیبات پکتین در این دانه‌ها است.
- (۳) از پکتین برای تولید ژله‌های گیاهی استفاده می‌کنند.
- (۴) تخم شربت به مقدار فراوانی ترکیبات پکتین دارد.

کدام جمله درست است؟ ۱۴۳

- (۱) ترکیب شیمیایی دیواره تغییر نمی‌کند.
- (۲) چربی شدن، کانی شدن و ژله‌ای شدن از جمله تغییرات فیزیکی دیواره است.
- (۳) دیواره‌ی آوندهای چوبی به دلیل تشکیل ماده‌ای به نام لیگنین، کانی شده است.
- (۴) وجود درختانی با ارتفاع چند ده متر و حتی چند صد متر مدیون استحکام لیگنین است.

۱۴۴

کدام گزینه درباره‌ی لان درست است؟

الف) پلاسمودسم‌ها در لان‌ها فقط وجود دارند.

ب) منطقه‌ای از دیواره‌ی یاخته‌ای که نازک مانده است.

ج) پلاسمودسم‌ها در مناطقی از غشا به نام لان فراوان‌اند.

۱) الف

۲) ب و ج

۳) ج و الف

۴) ب

۱۴۵

چه تعداد از جمله‌های زیر نادرست است؟

الف) در همه‌ی یاخته‌های گیاهی، مجموعه‌ی لایه‌هایی به نام دیواره پسین تشکیل می‌شود.

ب) ترتیب قرارگیری لایه‌ها از خارج به داخل به صورت: دیواره پسین - دیواره نخستین - تیغه‌ی میانی است.

ج) با تشکیل دیواره‌های نخستین و پسین، تیغه‌های میانی از غشای یاخته‌ای دور می‌شود.

د) وجود لایه‌های سلولزی در دیواره‌ی پسین سبب استحکام و تراکم بیشتر دیواره‌ی پسین نسبت به نخستین است.

۱) ۱ ۲) ۲ ۳) ۳ ۴) ۴

۱۴۶

کدام جمله درست است؟

۱) در بعضی از یاخته‌های گیاهی لایه‌ی دیگری نیز ساخته می‌شود که دیواره پسین نام دارد.

۲) طرز قرارگیری رشته‌های پروتئینی در دیواره پسین سبب استحکام و تراکم بیشتر از دیواره نخستین می‌شود.

۳) با تشکیل دیواره‌های نخستین و پسین، تیغه‌ی میانی به پروتوبلاست نزدیک می‌شود.

۴) دیواره‌ی پسین به صورت لایه‌هایی تشکیل شده و در همه‌ی گیاهان تشکیل نمی‌شود.

۱۴۷

کدام گزینه درباره دیواره دیواره نخستین نادرست است؟

۱) در این دیواره رشته‌های سلولز در زمینه‌ای از پروتئین و انواعی از پلی‌ساقاریدهای خمیری شکل قرار می‌گیرد.

۲) مانع رشد پروتوبلاست نشده و مانند قالبی آنرا دربرمی‌گیرد.

۳) قابلیت گسترش و کشش و افزایش اندازه دارد.

۴) همراه با رشد پروتوبلاست و افزودن ترکیبات سازنده‌ی پروتوبلاست اندازه‌ی آن افزایش می‌یابد.

۱۴۸

کدام گزینه درباره‌ی تقسیم یاخته‌ای صحیح است؟

۱) تقسیم هسته بعد از تشکیل تیغه میانی است.

۲) تیغه‌ی میانی باعث تقسیم میان یاخته (سیتوپلاسم) می‌شود.

۳) تیغه‌ی میانی از پروتئینی به نام پکتین ساخته شده است که مانند چسب عمل می‌کند.

۴) تیغه‌ی میانی باعث تشکیل دیواره نخستین می‌شود.

۱۴۹

در هنگام تورژسانس در یک سلول گیاهی، آب از چند لایه‌ی فسفولیپیدی عبور می‌کند؟

۱) ۲ ۲) ۴ ۳) ۶ ۴) ۸

۱۵۰

برای وقوع پلاسمولیز محیط داخل سلول نسبت به خارج سلول باید و برای وقوع تورژسانس محیط خارج

سلول نسبت به محیط داخل باید باشد.

۱) رقیق‌تر - رقیق‌تر ۲) غلیظتر - غلیظتر ۳) رقیق‌تر - غلیظتر ۴) غلیظتر - رقیق‌تر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. صورت سوال در مورد پلاسمودسم مطرح شده است و همان طور که می‌دانید این کانال‌ها با میکروسکوپ الکترونی قابل رویت و بررسی‌اند و توسط غشای یاخته‌ای احاطه شده‌اند. توجه داشته باشید که پلاسمودسما در بخش‌های نازک دیواره (لان‌ها) به فراوانی یافت می‌شوند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دقت کنید از بین رناتن‌های موجود در سیتوپلاسم یاخته‌های گیاهی، تنها برخی از آن‌ها به شبکه آندوپلاسمی متصل هستند. کریچه محل ذخیره آنتوسبیانین است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. الف) دیواره یاخته‌ای / ب) کریچه / ج) هسته / د) سبزدیسه در پاییز با کاهش طول روز و کم شدن نور، ساختار سبزدیسه‌ها در بعضی گیاهان (نه هر گیاهی) تغییر می‌کند و به رنگ دیسه تبدیل می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. موارد «الف»، «ب» و «د» صحیح هستند. بررسی موارد:

الف) یاخته‌های اصلی آوند چوب، یاخته‌هایی مرده‌اند که قابلیت رشد ندارند.

ب) با توجه به فعالیت کتاب درسی صحیح است.

ج) بعضی (نه بسیاری) از یاخته‌های گیاهی، کریچه درشت دارند.

د) منظور گلوتن موجود در کریچه بذر کند و جو است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پلی‌ساقارید پکتین توانایی جذب آب را دارد و در همه‌ی گیاهان وجود دارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: برخی سلول‌های بافت نرم‌آکنه‌ای از هم فاصله زیادی دارند پس به هم متصل نیستند.

گزینه ۳: واکوئل نیز دارای آنتی‌اکسیدان می‌باشد اما رنگیزه برای جذب نور ندارد.

گزینه ۴: آنتی‌اکسیدان‌ها در فردی که کوکائین مصرف کرده است به علت تاثیر در بهبود کار این مغز می‌تواند مفید باشد، اما دقت شود همه‌ی مواد رنگی در گیاهان آنتی‌اکسیدان نیست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گلوتن در کریچه‌ها ذخیره می‌شود.

۲) پکتین فقط در تیغه‌ی میانی حضور دارد.

۳) آنتوسبیانین برای پیشگیری از سرطان (نادرمان) کاربرد دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مورد ب: آنتوسبیانین در کریچه ذخیره می‌شود ولی ساخته نمی‌شود.

مورد پ: گلوتن در واکوئل ساخته نمی‌شود بلکه توسط رناتن متصل به شبکه‌ی آندوپلاسمی ساخته می‌شود.

مورد ت: نشادیسه فاقد رنگیزه است که در بخش‌های گیاهی مثل غده سیب‌زمینی دیده می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۸

$$c = \text{تیغه میانی} \quad d = \text{دیواره نخستین} \quad e = \text{دیواره پسین}$$

تیغه میانی قبل از شکل گیری پروتوپلاست‌ها به وجود آمده است و پروتوپلاست‌های تازه تشکیل شده در ایجاد دیواره نخستین نقش دارند.

گزینه ۲: بعد از ایجاد دیواره پسین رشد یاخته متوقف می‌شود.

گزینه ۳: دیواره پسین قطورتر از دیواره نخستین است.

گزینه ۴: تیغه میانی از جنس پکتین است و موردنی که در گزینه ۴ اشاره دارد مربوط به دیواره نخستین است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۹

ریشه‌های شش‌دار همانند بخش‌های روی خاک، اکسیژن مورد نیاز برای تنفس یاخته‌ای را به طور مستقیم از هوا می‌گیرند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. منظور از سلول فاقد سیتوپلاسم، سلول‌های مرده مثل آوند چوبی و کلاهک است. همه‌ی

سلول‌های گیاهی که دیواره دارند، لان هم دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: پارانشیم‌ها دیواره نخستین نازک دارند.

گزینه ۲: کلانشیم گاه کلروپلاست دارند و تقسیم نمی‌شود.

گزینه ۳: سلول‌های کلاهک، آوند چوبی و آبکش فاقد هسته هستند. این گزینه فقط در مورد آوند چوبی صادق است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با این روش آلومینیوم را در بافت‌ها ذخیره می‌کنند که به نفع خاک است.

۱۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی موارد:

۱۲

(الف) نادرست، در بافت آوندی یاخته‌هایی مانند نرم‌آکنه و فیبر نیز دیده می‌شود.

(ب) درست، طی ژله‌ای شدن (تأیید بر اساس فعالیت کتاب درسی)

(ج) نادرست، مثال نقض گیاه سس!

(د) نادرست، بعضی از گیاهان در پنج وجه خود دارند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی موارد:

۱۳

(الف) نادرست، زیر این لایه تشکیل می‌شود!

(ب) درست، قبل از آن تشکیل شده است.

(ج) نادرست، بعضی از یاخته‌های گیاهی!

(د) نادرست، مربوط به گلوتن می‌تواند باشد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی موارد:

۱۴

(الف) نادرست، در یاخته تورژسانس شده، غشای یاخته چنان به دیواره یاخته چسبیده است که قابل تفکیک نیست.

(ب) نادرست، مطابق متن کتاب درسی، در این حالت حتی با آبیاری فراوان نیز مشکل رفع نمی‌شود.

(ج) درست، به هر حال وزن و حجم یاخته تغییر می‌کند.

(د) نادرست، فقط در اندام‌های غیرچوبی مانند برگ و گیاهان علفی این پدیده تأثیرگذار است!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دیواره یاخته‌های گیاهی در کترل تبادل مواد بین یاخته‌های گیاه نقش دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): بافت مرده است.

گزینه (۳): بر عکس آن غلط است.

گزینه (۴): چون پروتئین می‌توان یافت.

۱۵

۱۶

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
- گزینه (۱): لان وجود داشت، ولی پلاسمودسм وجود نداشت.
 - گزینه (۲): انتقال در سطح یاخته‌ای!
 - گزینه (۳): جدیدترین لایه به غشای فسفولیپیدی نزدیک‌تر است.
 - گزینه (۴): نمی‌توان گفت!

۱۷

- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به دو حالت زیر دقت کنید:
- ۱- افزایش فشار اسمزی درون یاخته → ورود آب از محیط به داخل یاخته ← پدیده‌ی تورژسانس ← نزدیک‌تر شدن پروتوپلاست به دیواره‌ی یاخته.
 - ۲- کاهش فشار اسمزی درون یاخته → ورود آب از یاخته به محیط ← پدیده‌ی پلاسمولیز ← فاصله گرفتن پروتوپلاست از دیواره.

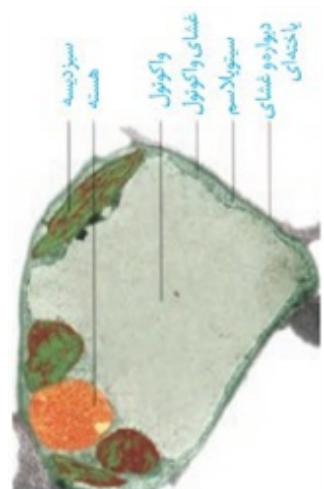
۱۸

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همه‌ی یاخته‌های گیاهی به علت داشتن پلاسمودسم و یا لان، دارای دیواره‌ای ناپیوسته با ضخامت غیریکنواخت هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) دیواره‌ی پسین در بعضی از یاخته‌های گیاهی وجود دارد.
 - (۳) بعضی از یاخته‌های گیاهی توانایی تقسیم دارند.
 - (۴) یاخته‌های مرده‌ی گیاهی، پروتوپلاست خود را از دست داده‌اند.

۱۹

- ۱- سلولز در زمینه‌ای از پروتئین و انواعی از پلی‌ساقاریدهای غیررشته‌ای تشکیل شده است.
- ۲- مانند قالبی، پروتوپلاست را دربر می‌گیرد.
- ۳- مانع رشد پروتوپلاست نمی‌شود.
- ۴- قابلیت گسترش و کشش دارد و همراه با رشد پروتوپلاست اندازه‌ی آن افزایش می‌یابد.

۲۰

۲۱

- بیان‌گر تشکیل تیغه‌ی میانی است که در تقسیم یاخته گیاهی بعد از تقسیم هسته، این لایه تشکیل می‌شود. این لایه سیتوپلاسم را به دو بخش تقسیم می‌کند و از جنس پکتین است.

۲۲

- بعد از تشکیل تیغه‌ی میانی در یاخته‌های جدید گیاهی، پروتوپلاست هریک از یاخته‌های تازه تشکیل شده، لایه‌ی دیگری به نام دیواره‌ی نخستین می‌سازند. در این دیواره، رشته‌های سلولز در زمینه‌ای از پروتئین به وجود می‌آید.

۲۳

- پکتین - پکتین مانند چسب عمل می‌کند و دو یاخته را در کنار هم نگه می‌دارد.

۲۴

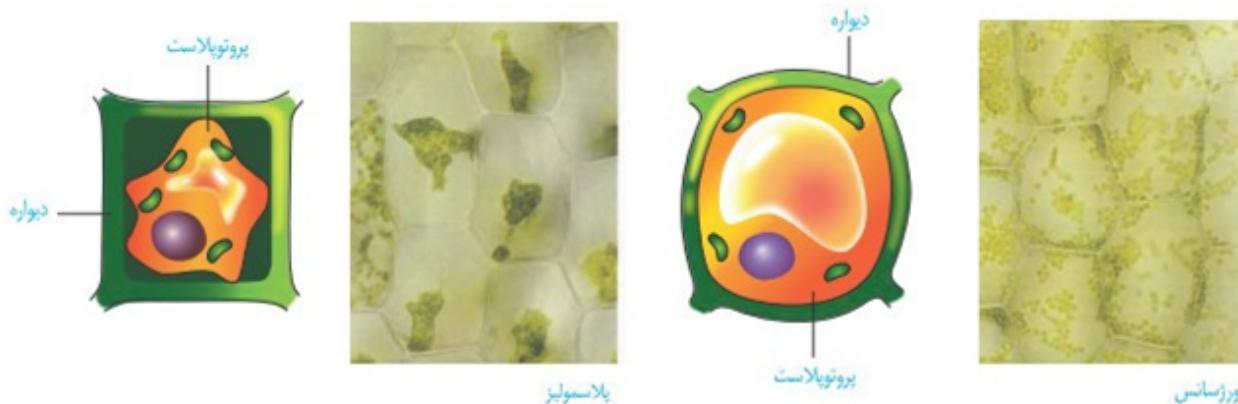
- دیواره‌ی یاخته‌ای در بافت‌های زنده‌ی گیاه، بخشی به نام پروتوپلاست را دربر می‌گیرد.

- ۲۵ دیوارهای یاخته‌ای تنها بخش باقی‌مانده از یاخته‌ی گیاهی در بافتی مرده‌اند.
- ۲۶ یاخته‌های این بافت در مشاهده با میکروسکوپ به صورت مجموعه حفره‌هایی دیده می‌شوند که دیواره‌هایی آن‌ها را از یک دیگر جدا کردن. یاخته‌های این بافت مرده‌اند.
- ۲۷ ۱- حفظ شکل یاخته‌ها -۲- استحکام یاخته‌ها و در نتیجه استحکام پیکر گیاه ۳- واپايش تبادل مواد بین یاخته‌ها در گیاه
- ۲۸ ۴- جلوگیری از ورود عوامل بیماری زا یک یاخته‌ی گیاهی از دیوارهای یاخته‌ای به علاوه‌ی پروتوپلاست ساخته شده است.
- ۲۹ رابرت هوک - بافت چوب‌پنه
- ۳۰ کانال‌های میان‌یاخته‌ای از یاخته‌ای به یاخته‌ی دیگر کشیده شده‌اند، به این کانال‌ها پلاسمودسم می‌گویند.
- ۳۱ لان به منطقه‌ای گفته می‌شود که دیوارهای یاخته‌ای در آن‌ها نازک مانده است.
- ۳۲ مواد مغذی و ترکیبات دیگر می‌توانند از راه پلاسمودسم‌ها از یاخته‌ای به یاخته‌ی دیگر بروند.
- ۳۳ ۱- تیغه‌ی میانی ۲- دیواره‌ی نخستین ۳- دیواره‌ی پسین ۴- غشا ۵- میان‌یاخته ۶- هسته‌ی یاخته
- ۳۴ ۱- یاخته‌ی گیاهی دارای اندامک‌هایی مثل کلروپلاست است ۲- دیوارهای یاخته‌ای از جنس سلولز دارد ۳- فاقد سانتریول است ۴- واکوئول بسیار بزرگ است که نقش ذخیره‌ای دارد ۵- فاقد مژک و تازک است.
- ۳۵ درون آن مایعی به نام شیره‌ی کریچه یافت می‌شود که ترکیبی از آب و مواد دیگر است. مقدار و ترکیب این شیره از گیاهی به گیاه دیگر و از بافتی به بافت دیگر متفاوت است.
- ۳۶ وقتی مقدار آب در محیط بیش‌تر از مقدار آن در یاخته باشد، واکوئول‌ها حجمی و پرآب‌اند و سبب می‌شوند که پروتوپلاست به دیواره بچسبد و به آن فشار آورده، دیوارهای یاخته‌ای در برابر این فشار تا حدی کشیده می‌شود، اما پاره نمی‌شود. یاخته در این وضعیت در حالت تورزسانس یا تورم است.
- ۳۷ درون کریچه را ماده‌ای به نام شیره‌ی کریچه پر کرده است که شامل ترکیبی از آب و مواد دیگر است.
- ۳۸ اگر پلاسمولیز طولانی مدت باشد، پژمردگی حتی با آبیاری فراوان نیز رفع نمی‌شود و گیاه به دنبال مرگ یاخته‌هایش می‌میرد.
- ۳۹ وقتی آب در محیط بیش‌تر از مقدار آن در یاخته‌های گیاهی است تورزسانس و وقتی کم‌تر از یاخته‌هاست پلاسمولیز اتفاق می‌افتد.
- ۴۰ حالت تورم یا تورزسانس یاخته‌ها در بافت‌های گیاهی سبب می‌شود که اندام‌های غیرچوبی مانند برگ و گیاهان علفی استوار بمانند.

۴۱ هسته و کلروپلاست هیچ تغییر حجمی پیدا نمی‌کند، اما کریچه و غشا و میان‌یاخته دچار کاهش حجم و چروکیدگی می‌شود.

تورزاسانس
شکل ع- تورزاسانس و پلاسمولایز در
یاخته گیاهی

۴۲ آب به وسیله اسمر وارد یاخته‌ی جانوری می‌شود و باعث تورم یاخته‌ی جانور می‌شود و چون غشای یاخته‌های جانوری همانند گیاهی دارای دیواره نیست که مانع تورم بیش از حد آن‌ها شود، تحمل مقدار فراوان آب را ندارند و می‌ترکند و سلول جانوری می‌میرد.

۴۳ آنتوسیانین یکی از ترکیبات رنگی است که در کریچه ذخیره می‌شود. آنتوسیانین در ریشه‌ی چغندر قرمز، کلم بنفش و میوه‌هایی مانند پرتقال توسرخ به مقدار فراوانی وجود دارد.

۴۴ گلوتن در واکوئول یافت می‌شود که در بذر گندم و جو ذخیره می‌شود و هنگام رویش بذر برای رشد و نمو رویان به مصرف می‌رسد. گلوتن ارزش غذایی دارد.

۴۵ بیانگر گلوتن است که در واکوئول ذخیره شده است.

۴۶ گیاهان دارای کلروپلاست هستند که دارای مقدار فراوانی رنگیزه‌ی سبزینه است. به همین علت گیاهان سبز دیده می‌شوند.

خیر، چون رنگ بنفش کلم به علت ذخیره‌ی رنگدانه‌های بنفس درون واکوئول است، اما رنگیزه‌ی سبزینه درون کلروپلاست ذخیره شده است.

۴۷ ۱- سبزدیسه (کلروپلاست) ۲- رنگدیسه (کروموفلاست) ۳- نشادیسه (آمیلوپلاست)

۴۸ رنگیزه‌هایی با نام کاروتونوئید در این رنگ دیسه‌ها ذخیره می‌شود. در گیاهانی مثل گوجه‌فرنگی و ریشه‌ی هویج که در هویج دارای مقدار فراوانی کاروتون است که نارنجی رنگ دیده می‌شود.

۴۹ این ترکیبات پاداکسنده‌اند که در پیشگیری از سرطان و نیز بهبود کارکرد مغز و اندام‌های دیگر نقش مثبتی دارند.

۵۰ ذخیره‌ی نشاسته، هنگام رویش جوانه‌های سبز زمینی، برای رشد جوانه‌ها و تشکیل پایه‌های جدید از گیاه سبز زمینی مصرف می‌شود.

۵۱ در هویج علت رنگ نارنجی آن مقدار زیادی کاروتون است و در بخش خوراکی سبز زمینی مقدار زیادی نشادیسه وجود دارد که دارای مقدار زیادی نشاسته است.

۵۲ سبزدیسه‌ها کاروتونوئید هم دارند که با رنگ سبزینه پوشیده می‌شوند، در پاییز با کاهش طول روز و کم شدن نور، ساختار سبزدیسه‌ها در بعضی گیاهان تغییر می‌کند و به رنگدیسه تبدیل می‌شود، در این هنگام سبزینه در برگ تجزیه می‌شود و مقدار کاروتونوئیدها افزایش می‌یابد پس وجود سبزینه و در نتیجه کلروپلاست به نور بستگی دارد.

ترکیباتی که در گیاهان ساخته می‌شود در مقادیر متفاوت، ممکن است سرطان‌زا، مسموم‌کنده و یا حتی کشنده باشند. ۵۳

(۱) گل محمدی: کاربرد در عطرسازی ۵۴

(۲) نعنای: کاربرد در صنایع دارویی

(۳) روناس: کاربرد در رنگ‌سازی

نقش آن‌ها دفاع از گیاهان در برابر گیاه‌خواران است. آلکالوئیدها را در ساختن داروهایی مانند مسکن‌ها، آرام‌بخش‌ها و داروهای ضدسرطان به کار می‌برند. ۵۵

به علت کاهش نور، فتوستتر در این گیاهان کاهش می‌یابد، این گیاهان برای جبران این موضوع، مقدار کلروپلاست خود را افزایش می‌دهند تا استفاده‌ی بیش‌تری از نور داشته باشند. به همین دلیل قسمت‌های سبز گیاه افزایش می‌یابد. ۵۶

(الف) بافت نرم‌آکنه ۵۷

(ب) کاروتون

(ج) پلاسمولیز

از ریشه‌ی روناس برای رنگ‌آمیزی استفاده می‌شود. (با توجه به شکل صفحه‌ی ۹۷ کتاب درسی شکل ۹) ۵۸

(۱) غلط است ← لان! نه پلاسمودسم ۵۹

(۲) غلط است ← از پلی‌ساکارید نه پروتئینی

(۳) غلط است ← از چندین لایه تشکیل شده است

(۴) غلط است ← متفاوت است

(۵) غلط است ← هسته در اثر پلاسمولیز تغییری نمی‌کند.

ت) غلط ب) صحیح الف) صحیح ۶۰

الف) مسکن‌ها، آرام‌بخش‌ها و داروهای ضد سرطان ۶۱
ب) خیر - ترکیبات گیاهی در مقادیر متفاوت ممکن است سرطان‌زا، مسموم‌کننده و حتی کشنده باشند.

ب) غلط ب) صحیح الف) صحیح ۶۲
ت) غلط ث) غلط

الف) نهاندانگان ۶۳

ب) سلول

پ) شیرابه نوعی درخت

الف) رنگ‌های گیاهی - ترکیبات معطر - شیرابه ۶۴

ب) ممکن است سرطان‌زا، مسموم‌کننده و حتی کشنده باشند.

الف) کاهش طول روز و کم شدن نور در پاییز. ۶۵

ب) سبزینه در برگ تجزیه شده و مقدار کاروتینوئیدها افزایش می‌یابد و سبزدیسه به رنگ دیسه تبدیل می‌شود.

الف) پلاست‌های دارای رنگیزه شامل: (۱- سبزدیسه‌ها ۲- رنگ‌دیسه‌ها) و پلاست‌های فاقد رنگیزه مانند آمیلوپلاست‌ها ۶۶

ب) پاداکسنده یا آنتی‌اکسیدان هستند.

پ) در واکوئل‌ها ← رنگدانه آنتوسبیانین‌ها

در رنگ‌دیسه‌ها ← سبزینه - کارتوئیدها (رنگیزه نارنجی، زرد و قرمز)

<p>۶۷ الف) صحیح
ت) غلط</p> <p>۶۸ الف) پروتئینی
پ) گندم و جو</p> <p>۶۹ الف) ریشه چغندر قرمز، کلم بنفس و میوه‌هایی مانند پرتقال توسرخ
ب) PH های متفاوت</p> <p>۷۰ الف) صحیح
ب) غلط</p> <p>۷۱ الف) اگر تراکم آب سلول نسبت به بیرون کم شود.
ب) وضعیتی است که در آن، پروتوبلاست جمع شده و از دیوار فاصله می‌گیرد.
پ) پژمردگی حتی با آبیاری فراوان برطرف نمی‌شود و گیاه به دنبال مرگ یاخته‌هایش می‌میرد.</p> <p>۷۲ الف) شیره واکوئلی
ب) ترکیبی از آب و مواد دیگر
پ) مقدار و ترکیب این شیره از گیاهی به گیاه دیگر و حتی از بافتی به بافت دیگر فرق می‌کند.</p> <p>۷۳ الف) صحیح
ب) غلط
ث) صحیح</p> <p>۷۴ الف) ترکیبی از آب و مواد دیگر (ترکیبات پروتئینی، اسیدی و رنگی)
ب) آنتوسیائین</p> <p>۷۵ الف) در بعضی یاخته‌های گیاهی، لایه‌های دیگری به غیر از دیواره نخستین تشکیل می‌شود که به مجموع آنها دیواره پسین می‌گویند.
ب) استحکام و تراکم این دیواره بیشتر از دیواره نخستین است.
پ) رشته‌های سلولزی در هر لایه از دیواره پسین با هم موازی و با لایه دیگر زاویه دارند.</p> <p>۷۶ زیرا قابلیت گسترش و کشش دارد و همراه با رشد پروتوبلاست و اضافه شدن ترکیبات دیواره، اندازه آن نیز افزایش می‌یابد.</p> <p>۷۷ الف) ۱- تیغه میانی ۲- دیواره نخستین ۳- دیواره پسین
ب) تیغه میانی</p> <p>۷۸ ۱- حفظ شکل یاخته‌ها ۲- استحکام یاخته‌ها ۳- استحکام پیکر گیاه ۴- کترول تبادل مواد بین یاخته‌ها ۵- جلوگیری از ورود عوامل بیماری‌زا</p> <p>۷۹ الف) پروتوبلاست
ب) غشا - سیتوپلاسم - هسته</p> <p>۸۰ ۱ ← مرده ← دیواره‌هایی</p> |
|---|

- ۱- مانند جانوران به ماده و انرژی نیاز دارند.
- ۲- در محیط‌های متفاوت زندگی می‌کنند.
- ۳- دارای ویژگی‌هایی هستند برای غلبه بر محدودیت ساکن بودن در محیط
- ۴- تأمین‌کننده مواد اولیه صنایع مثل پوشاك و داروسازی هستند.
- ۵- منبع غذا برای مردم کره زمین هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تغییرات کوتینی شدن و چوب‌پنهایی شدن دیواره در جلوگیری از ورود عوامل بیماری‌زا به گیاه نقش دارند.
- (۲) طی تغییر ژله‌ای شدن، پکتین دیواره با جذب آب، متورم و ژله‌ای می‌شود.
- (۳) ترکیب شیمیایی دیوراه در یاخته‌های متفاوت، متناسب با کاری که انجام می‌دهند و حتی در طول عمر یک یاخته فرق می‌کند.
- (۴) کوتینی شدن و چوب‌پنهایی شدن در کاهش از دست دادن آب و جلوگیری از ورود عوامل بیماری‌زا به گیاه نقش دارند.

برگ کلم بنفس وقته در آب با درجه طبیعی باشد، معمولاً تغییر چندانی در رنگ آب ایجاد نمی‌کند (که آن هم به علت برش برگ با چاقوست)، اما جوشاندن آن، که سبب مرگ یاخته‌ها و تخریب غشای زیستی می‌شود، مواد رنگی را از برگ‌ها خارج می‌کند و سبب رنگی شدن آب می‌شود. چون غشای یاخته خاصیت نفوذپذیری انتخابی دارد در مرحله اول مانع خروج مواد رنگی از واکنول می‌شود اما در حالت دوم با جوشاندن، غشا از بین رفه، مواد رنگی ذخیره شده بدون کترول غشا از واکنول خارج شده و باعث رنگی شدن آب می‌شود.

بله اما به طور موقت برای مشاهده این تغییر اندازه آزمایشی طراحی می‌کنیم. ابتدا قسمتی از بافت روپوست گیاه پیاز خوراکی را برش می‌دهیم و بر روی تیغ، زیر میکروسکوپ مشاهده می‌کنیم. شکل سلول‌های مشاهده شده را رسم می‌کنیم. سپس این آزمایش را در محلول‌های آب و نمک با درصدهای مختلف (۱۰ و ۲۰ و ۳۰) و همین طور و آب معمولی با آب مقطر تکرار می‌کنیم و در نهایت تصاویر رسم شده را با هم مقایسه می‌کنیم. مشاهده می‌کنیم که تا دقایقی بعد از عمل پلاسمولیز، یا تورژسانس به طور موقت تغییر حجم و وزن در این سلول گیاهی دیده می‌شود. اما به دلیل وجود دیواره سلولی این حالت پایدار نیست سلول به حالت ابتدایی خود باز می‌گردد.

پاسخ به عهده دانشآموز

برای ساختن این مدل، می‌توان از کامواهای رنگی با ضخامت مختلف استفاده کرد. در این روش بر روی یک مقوایه کمک چسب مایع، کاموایی را که نشان‌دهنده غشای پلاسمایی است و کاموایی دیگر را برای نشان دادن تیغه میانی و ... می‌توان قرار داد. هسته یاخته گیاهی نیز می‌تواند یک تکه پارچه رنگی در وسطهای یاخته باشد و ...

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به شکل ۲ صفحه‌ی ۱۱۲ کتاب زیست‌شناسی (۱)، در محیط کشت محلول و مغذی، هوادهی محلول، برای جلوگیری از خفگی ریشه‌ها ضروری است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بعضی گیاهان می‌توانند غلظت‌های زیادی از یک ماده‌ی مسوم کننده را درون خود به صورت ایمن نگهداری کنند و به رشد و نمو خود ادامه دهند.
- (۲) تجمع آلومینیوم در گیاه گل ادریسی دیده می‌شود، نه در سرخس‌ها.
- (۳) مصرف بیش از حد کودهای شیمیایی (نه آلی) باعث رشد سریع باکتری‌ها، جلبک‌ها و گیاهان آبزی می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گل‌وتون نوعی پروتئین است. ریشه‌ی گیاهان سبزدیسیه ندارند. در دیسه‌های اندوخته‌ای رنگیزه وجود ندارد. صفحه‌ی ۱۰۴ سال دهم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مورد اول نادرست است. آنتوسبیانین در واکوئول (کریچه) یاخته‌های گیاهی وجود دارد.

مورد دوم نادرست است. لیگنین باعث چوبی شدن دیواره یاخته گیاهی می‌شود.

مورد سوم درست است.

مورد چهارم نادرست است - گلوتن در واکوئول (کریچه) ذخیره می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رنگ شیرابه خشخاش به دلیل وجود آکالوئیدها می‌باشد که این آکالوئیدها نقشی در

رنگ‌آمیزی الیاف به صورت سنتی ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): نقش آکالوئیدها دفاع از گیاهان در برابر گیاه‌خواران است و از آن‌ها داروهای آرام‌بخش ساخته می‌شود.

گزینه (۲): لیکوپن (عامل رنگ قرمز گوجه‌فرنگی) موجود در رنگ دیسه‌ها با داشتن خاصیت پاداکسندگی در پیشگیری از سرطان نقش دارد.

گزینه (۳): آنتوسبیانین موجود در کریچه‌های پرتقال نوسراخ نیز خاصیت پاداکسندگی داشته و در بهبود کارکرد معزز نقش مثبتی دارد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. لان‌ها بخش‌هایی از دیواره‌ی سلولی هستند که دیواره در این نقاط نازک‌تر شده است. در

محل لان‌ها معمولاً تیغه‌ی میانی و دیواره‌ی نخستین قرار گرفته است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نادرستی مورد «الف»: ترکیبات رنگی موجود در دیسه‌ها و کریچه‌ها خاصیت

آن‌تی‌اکسیدانی دارند که در پیشگیری (نه درمان!) سرطان‌ها نقش دارند.

علت درستی سایر موارد:

مورد «ب»: افزایش محسوس فشار وارد از سوی پروتوپلاست به دیواره‌ی یاخته‌ای می‌تواند از طریق ذخیره‌ی آب در کریچه‌ها و افزایش حجم پروتوپلاست رخ دهد، در حالی که دیسه هیچ‌گاه چنین وظیفه‌ای ندارد.

مورد «ج»: در گل ادریسی آلومینیم ذخیره‌شده در کریچه همانند کلروفیل و کاروتونوئید موجود در سبزدیسه بر تعیین رنگ‌های بخش‌های هوایی مانند برگ و گل نقش موثر دارند.

مورد «د»: توجه کنید که گلوتن (عامل بیماری سلیاک) در کریچه گیاهان گندم و جو ذخیره می‌شود. در دیسه‌ها گلوتن ذخیره نمی‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌توان گفت ممکن است مشاهده شود، مثلاً در سخت آکنه یا اسکلرانشیم!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یاخته‌های گیاهی واجد دیواره هستند.

رد گزینه (۱): مشخص شده است ترکیبات رنگی در کریچه و رنگ دیسه پاداکسنده‌اند.

رد گزینه (۲): اسکلروئیدها کوتاه هستند.

رد گزینه (۴): بیشتر تعرق از طریق روزنده‌های برگ انجام می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌توان گفت این حالت امکان‌پذیر است. بقیه گزینه‌ها با «می‌توان گفت» نادرست مطرح

شده است.

رد گزینه (۱): یاخته‌های گوچه‌قرمز دیواره یاخته‌ای ندارند! لذا تورژسانس نمی‌یابند.

رد گزینه (۳): ممکن است چنین ترکیباتی ساخته شود!

رد گزینه (۴): به ترتیب در کریچه و دیسه ذخیره می‌شوند!

۹۶) گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم درون سبزدیسه‌ها و هم درون رنگدیسه‌ها، کارتونیتیدها قابل مشاهده هستند. به عبارت دیگر، درون سبزدیسه‌ها علاوه بر سبزینه، کاروتونیتیدها نیز قابل مشاهده هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

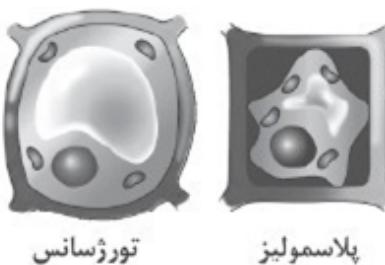
- (۲) درون کریچه‌ها هم امکان مشاهده‌ی پروتئین گلوتن و هم امکان مشاهده‌ی ترکیبات رنگی وجود دارد.
- (۳) هم در کریچه‌ها و هم در رنگدیسه‌ها، ترکیباتی رنگی دیده می‌شوند که خاصیت پاداکسندگی و ضدسرطانی دارند.
- (۴) پلاسمولیز موجب کاهش اندازه‌ی پروتوبلاست می‌شود و تورژسانس موجب افزایش اندازه‌ی پروتوبلاست می‌شود. پس در نتیجه‌ی پلاسمولیز، نسبت اندازه‌ی هسته به اندازه‌ی پروتوبلاست، افزایش و در نتیجه تورژسانس این نسبت کاهش می‌یابد.

۹۷) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منظور صورت سوال، لیگنینی شدن دیواره‌ی یاخته‌ای است. این تغییر موجب می‌شود تا دیواره‌ی یاخته‌ای مستحکم‌تر شده و درختانی با طول چند ده متر تشکیل شود. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کانی شدن دیواره‌ی یاخته‌ای موجب زیر شدن یاخته‌های گیاهی می‌ود.
- (۳) ژله‌ای شدن دیواره‌ی یاخته‌ای با جذب آب همراه است، نه لیگنینی شدن دیواره.
- (۴) کوتینی شدن و چوب پنهایی شدن دیواره موجب می‌شود تا از ورود عوامل بیماری‌زا جلوگیری شود.

۹۸) گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قسمت مشخص شده در شکل صورت سوال، کریچه‌ی یاخته‌هایی را نشان میدهد که گلوتن در آن‌ها ذخیره شده است. گلوتن یکی از پروتئین‌های ذخیره‌ای در کریچه است که در بذر جو و گندم ذخیره شده و دارای ارزش غذایی است و برای رشد و نمو رویان حین رویش بذر استفاده می‌شود. برخی افراد حساسیت گلوتن را دارند و با خوردن غذای دارای فرآورده‌های گلوتن دچار مشکلات جدی در رشد و در سلامت می‌شوند. این افراد به دنبال خودایمنی، پرزهای روده‌ی خود را نیز از دست می‌دهند و دچار اختلال جذب موادغذایی و به دنبال آن کاهش وزن می‌شوند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کریچه محل ذخیره‌ی ترکیبات پروتئینی (دارای مونمر آمینواسیدی)، اسیدی و رنگی است، نه محل تولید پروتئین. توجه: ترکیب اسیدی pH را کاهش می‌دهند.
- (۲) آنژیوتانسین جزو سیستم تنظیم آب بدن انسان بوده که با کمک رنین و آلدosteron این عمل را انجام می‌دهد. در گیاه آنتوسیناین است که می‌تواند در کریچه‌ها ذخیره شود و در pH مختلف تغییر رنگ دهد.
- (۳) ریشه‌ی چغندر قرمز و برگ کلم بنفش در بیش‌تر یاخته‌های خود کریچه‌ی حاوی ترکیبات آنتوسیناین و آنزیم‌های پروتئینی دارند (در همه‌ی کریچه‌ها آنزیم‌های پروتئینی وجود دارند).

۹۹) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این اندامک، کریچه است. در برخی یاخته‌های گیاهی بیش‌تر حجم یاخته توسط کریچه‌ی درشتی اشغال شده است. کریچه محل ذخیره‌ی آب، ترکیبات پروتئینی (زنجیره‌ی پلی پپتیدی)، مواد اسیدی و رنگی است. این اندامک با ذخیره‌ی ترکیبات اسیدی، می‌تواند در حفظ وضعیت درونی یاخته نقش داشته باشد. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) با توجه به شکل، این اندامک در حالت تورژسانس سبب افزایش حجم یاخته‌های گیاهی می‌شود.
- (۳) با توجه به شکل، این اندامک در هنگام پلاسمولیز می‌تواند سبب افزایش فاصله‌ی غشای پلاسمایی یا پروتوبلاست از دیواره (تیغه‌ی میانی) شود.
- (۴) اندام‌های دارای لیگنین، چوبی شده‌اند. این اندامک در حالت تورژسانس، سبب می‌شود که اندام‌های غیرچوبی (نه چوبی) استوار بمانند.

۱۰۰) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. لیکوپن از دسته کارتونیتیدها در رنگ دیسه (کروموبلاست) و گلوتن و آنتوسیناین در گریچه وجود دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در همه گیاهان، مواد مغذی و ترکیبات دیگر می‌توانند از راه پلاسمودسم‌ها از یاخته‌ای به یاخته دیگر بروند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بعضی آلکالوئیدها، انتیادآورند. بعضی از یاخته‌های گیاهی (سخت‌آکنه‌ای)، دیواره‌ی پسین دارند. در تقسیم یاخته‌ی گیاهی، بعد از تقسیم هسته، تیغه‌ی میانی تشکیل می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد «ب» و «ج» صحیح هستند. لان‌ها مناطقی از دیواره‌ی یاخته‌ای می‌باشند که نازک باقی مانده‌اند. بنابراین، همانند دیواره‌ی یاخته‌ای، اجتماعی از انواع پلی‌ساقاریدها (رشته‌ای و غیررشته‌ای) و پروتئین‌ها هستند (درستی مورد ب) و در قسمت‌هایی از دیواره مشاهده می‌شوند که در آنجا، تراکم رشته‌های سلولزی کمتر از سایر مناطق است، زیرا ضخامت دیواره در این مناطق کمتر است (درستی مورد ج). بررسی سایر گزینه‌ها:
الف) در همه یاخته‌های گیاهی حتی یاخته‌های دارای دیواره‌ی پسین ضخیم، لان وجود دارد.
د) پلاسمودسم‌ها فقط در یاخته‌های زنده وجود دارند، ولی لان‌ها در همه یاخته‌ها وجود دارند. بنابراین، این گزینه با توجه به قید «همواره» نادرست است. علاوه بر این، در یک یاخته‌ی زنده هم ممکن است دو لان مقابل هم قرار نگیرند و منفذ پلاسمودسم را تشکیل ندهند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:
(۱) علاوه بر پروتئین‌ها و رنگیزه‌ها، پلی‌ساقاریدها نیز ترکیبات آلی هستند که می‌توانند در کریچه‌ها ذخیره شوند.
(۲) در برگ خرزهره روپوست دارای چند لایه یاخته است و فقط بر روی سطحی‌ترین یاخته‌های روپوستی کوتین مشاهده می‌شود.
(۳) در همه گیاهان فراوانی روزندها در روپوست پایینی بیشتر از روپوست بالایی است و هیچ‌گاه، فراوانی روزندها در روپوست سطوح مختلف برگ یکسان نیست.
(۴) در گیاهانی که در مناطق آبی زندگی می‌کنند نرم‌آکنه‌ی هوادار وجود دارد و اکسیژن موردنیاز یاخته‌ها از حفرات هوادار این بافت تأمین می‌شود. در سایر گیاهان اکسیژن می‌تواند مستقیماً از محیط اطراف جذب شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فقط مورد «ب»، نادرست است. بخش‌های مشخص شده در شکل، به ترتیب عبارتند از:
دیواره‌ی نخستین-۲-تیغه‌ی میانی-۳-لان و ۴-دیواره‌ی پسین. بررسی موارد:
الف) در دیواره‌ی نخستین، رشته‌های سلولز وجود دارند که در زمینه‌های از پروتئین و انواعی از پلی‌ساقاریدهای غیررشته‌ای قرار می‌گیرند.
ب) منظور از نفوذ اجزای سیتوپلاسمی به درون دیواره، کانال‌های سیتوپلاسمی به نام پلاسمودسم می‌باشند که از یک سلول به سلول دیگر کشیده می‌شوند. لان‌ها در بافت‌های زنده‌ی گیاهی، می‌توانند در محل پلاسمودسم‌ها باشند ولی در بافت‌های مرده‌ی گیاه، پلاسمودسم وجود ندارد. بنابراین، این مورد در ارتباط با بافت‌های مرده‌ی گیاهی غلط است.
ج) در آوندهای چوبی و اسکرانشیمی، دیواره‌ی پسین چوبی می‌شود. در چوبی شدن دیواره، لیگنین به دیواره‌ی سلولی اضافه می‌شود.
د) در تیغه‌ی میانی، فقط پلی‌ساقارید پکتین وجود دارد ولی در دیواره‌ی نخستین و پسین، رشته‌های سلولزی در زمینه‌ای از پروتئین‌ها و پلی‌ساقاریدهای غیررشته‌ای دیده می‌شوند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد «ب» و «ج» صحیح هستند. یکی از ویژگی‌های یاخته‌های گیاهی، داشتن اندامکی به نام دیسه (پلاست) است. انواعی از دیسه‌ها در گیاهان وجود دارند. بررسی موارد:

الف) بعضی (نه همه‌ی) دیسه‌ها رنگیزه ندارند و می‌توانند مواد دیگری را ذخیره کنند. مثلاً نشادیسه (آمیلوپلاست)، می‌تواند نشاسته را ذخیره کند.

ب) پلاست‌ها، مثل سایر اندامک‌های سلول، دارای غشا می‌باشند.

ج) پلاست‌ها، در سلول‌های جانوری مشاهده نمی‌شوند و جزء تفاوت‌های سلول‌های گیاهی و جانوری محسوب می‌شوند.

د) بعضی از پلاست‌ها، به رنگ سبز دیده می‌شوند؛ زیرا، دارای مقدار زیادی سبزیه هستند. نوع دیگری دیسه وجود دارد که در آن، رنگیزه‌هایی با نام کاروتوئینیدها ذخیره می‌شوند. به این دیسه‌ها، رنگدیسه (کروم‌پلاست) می‌گویند. رنگ کروم‌پلاست‌ها بستگی به نوع رنگیزه‌ی موجود در آن‌ها دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هر چهار مورد نادرست بیان شده است.

الف) هر دو لیپیدی هستند!

ب) عیناً مطابق متن کتاب درسی صفحه ۹۴!

ج) چون بر عکس این عبارت صحیح است!

د) چون در pH های متفاوت تغییر می‌کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

رد گزینه ۱: لان هم در یاخته‌های زنده و هم در یاخته‌های مرده دیده می‌شود. اما پلاسمودسм مربوط به یاخته‌های نده است.

تأیید گزینه ۲: منظور تیغه میانی است.

رد گزینه ۳: همارز یاخته در جانوران است.

رد گزینه ۴: هر دو در کاهش تبخیر آب مؤثر است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دخالت دارد!

تأیید ۱) بافت مرده است!

تأیید ۲) بر عکس آن غلط است!

تأیید ۳) چون پروتئینی می‌توان یافت!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تیغه میانی از پلی‌ساکاریدی به نام پکتین تشکیل شده است. دیواره نخستین نیز از سلولز و

پلی‌ساکاریدهای غیررشته‌ای ساخته شده است.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: دیواره نخستین جزو دیواره یاخته‌ای می‌باشد.

گزینه ۳: تیغه میانی بین دو یاخته مشترک است، اما دیواره نخستین مربوط به یک یاخته است.

گزینه ۴: تیغه میانی یک لایه است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه موارد درست هستند. با تبدیل سبزدیسه (کلروپلاست) به رنگ دیسه، مقدار

کاروتوئینیدها افزایش می‌یابد، پس در کلروپلاست، کاروتوئین هم ذخیره می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ژله‌ای شدن: پکتین دیواره با جذب آب، متورم و ژله‌ای می‌شود.

کانی شدن: ترکیبات کانی به دیواره یاخته‌ای اضافه می‌شوند.

چوبی شدن: لیگنین (چوب) به دیواره یاخته‌ای اضافه می‌شود.

کوتینی شدن: یاخته‌های روپوست، ترکیب لیپیدی کوتین را تولید می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. لان به منطقه‌ای از دیواره یاخته گفته می‌شود که دیواره یاخته در آنجا نازک مانده است و می‌تواند کanal‌های میان‌یاخته‌ای داشته باشد.

در تیغه میانی، پکتین و در دیواره نخستین، سلولز وجود دارد که هر دو نوعی پلی‌ساقارید هستند. با تشکیل دیواره‌های نخستین و پسین، فاصله تیغه میانی از پروتوبلاست یاخته بیشتر می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کارتونیدها ترکیبات رنگی موجود در رنگ دیسه‌ها و آنتوسیانین‌ها ترکیبات رنگی موجود در کریچه‌ها هستند. امروزه مشخص شده است ترکیبات رنگی کریچه‌ها و رنگ دیسه‌ها خاصیت پاداکسنده دارند و در پیشگیری از سرطان و بهبود کارکرد اندام‌ها نقش مثبت دارند. آکالالوئیدهای شیرابه در ساختن مسکن‌ها و داروهای آرم‌بخش استفاده می‌شوند، پس بر کار کرد اندام‌های بدن انسان نقش دارند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گلوتن پروتئین ذخیره‌ای در کریچه است که در بذر گندم و جو ذخیره می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد «ج» و «د» درست است. مورد «الف» نادرست است زیرا در دیواره نخستین، رشته‌های سلولزی در زمینه‌ای از پروتئین و انواعی از پلی‌ساقاریدهای غیررشته‌ای (خمیری شکل) قرار می‌گیرند. مورد «ب» ویژگی دیواره نخستین است نه دیواره پسین.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مثال نقض «الف»: چسب آکنه یا کلانشیم! / مثال نقض «ب»: یاخته‌های موجود در آوند آبکش!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آنتوسیانین، یکی از ترکیبات رنگی است که در کریچه ذخیره می‌شود. این ماده، در ریشه‌ی چغندر قرمز به فراوانی وجود دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شکل صورت سوال، پلاسمولیز را نشان می‌دهد و همه‌ی موارد نادرست هستند. موارد «الف»، «ج» و «د» در ارتباط با تورزسانس صحیح هستند. پلاسمولیز در صورت طولانی مدت بودن، برگشت پذیر نیست (نادرستی مورد «ب»).

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۴: در انتقال سیمپلاستی آب و مواد معدنی محلول در آن از راه پلاسمودسم‌ها (کanal‌های میان‌یاخته‌ای) منتقل می‌شود. علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: آکواپورین در غشای بعضی یاخته‌های گیاهی و جانوری و غشای گریچه بعضی یاخته‌های گیاهی وجود دارد.

گزینه ۲: کanal‌های آکواپورین همیشه باز هستند. (به شکل ۱۱ صفحه ۱۲۵ مراجعه کنید).

گزینه ۳: آب همواره از محل دارای پتانسیل آب بیشتر به محل دارای پتانسیل آب کمتر منتقل می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کوتینی شدن و چوب‌پنهای شدن از تغییرات دیواره در یاخته‌های گیاهی هستند که در کاهش از دست دادن آب و جلوگیری از ورود عوامل بیماری‌زا به گیاه نقش دارند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آنتوسیانین در کریچه در pH‌های مختلف تغییر رنگ می‌دهد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یاخته‌ی کلانشیمی است و یاخته‌ی (۲)، یاخته‌ی همراه است. یاخته‌ی کلانشیمی و یاخته‌ی همراه (نوعی یاخته‌ی پارانشیمی)، فقط دیواره‌ی نخستین دارند و فاقد دیواره‌ی پسین هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) یاخته‌های کلانشیمی، معمولاً (نه همیشه) در زیر یاخته‌های رویوست مشاهده می‌شوند.

(۳) هم یاخته‌های کلانشیمی و هم یاخته‌های پارانشیمی، زنده و دارای هسته هستند.

(۴) با توجه به شکل کتاب، یاخته‌های کلانشیمی، طول زیاد و یاخته‌های پارانشیمی، طول کم دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با افزایش فشار اسمزی مایع بین یاخته‌ای، یاخته دچار پلاسمولیز می‌شود و پروتوبلاست از دیواره فاصله خواهد گرفت. تراکنید پروتوبلاست ندارد و مرده است. اسکلرئید دیواره پسین چوبی و ضخیمی دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ترکیب شیمیایی دیواره یاخته‌ای در طول عمر یک یاخته و در یاخته‌های متفاوت، متناسب با کاری که انجام می‌دهند تغییر می‌کند. (علت نادرستی عبارت الف) دیواره یاخته‌ای یاخته‌ها را کاملاً از هم جدا نمی‌کند، زیرا کانال‌های میان یاخته‌ای از یاخته‌ای به یاخته دیگر کشیده شده‌اند و مواد مغذی و ترکیبات دیگر از راه آن‌ها بین یاخته‌ها تبادل می‌شوند. (علت نادرستی عبارت د)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به ترتیب ۸ لایه به صورت زیر وجود دارد:
۸ لایه = سه لایه دیواره پسین - دیواره نخستین - تیغه میانی - دیواره نخستین - دو لایه دیواره پسین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دیواره یاخته‌های گیاهی، یکپارچه نیست و کانال‌های میان یاخته‌ای (پلاسمودس) دارد. (علت درستی عبارت الف)

در محل لان‌ها دیواره یاخته‌های گیاهی نازک‌تر است. (علت درستی عبارت ب)
ترکیب شیمیایی یک یاخته در طول عمر یک یاخته ثابت نیست. (علت نادرستی عبارت ج)
دیواره یاخته‌ای در بافت‌های زنده، پروتوبلاست را دربرمی‌گیرد. (علت نادرستی عبارت د)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یاخته‌های نگهبان روزنه، نرم‌آکنه و آوند آبکش دارای دیواره نخستین و فاقد دیواره پسین هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. چوبی شدن دیواره اغلب سبب مرگ یاخته می‌شود. (رد گزینه ۱)
فیبرها هم در سامانه بافت آوندی و هم در سامانه بافت زمینه‌ای حضور دارند. (رد گزینه ۲)
آمیلوپلاست، ذرات نشاسته دارد و بی‌رنگ است. (رد گزینه ۳)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از تغییرات دیواره ثانویه، کوتینی شدن، چوبی شدن، ژله‌ای شدن و کانی شدن را می‌توان نام برد. هر ۴ مورد درست هستند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رویان بذر گندم و جوانه سیب‌زمینی هنگام رشد و رویش به ترتیب از گلوتن ذخیره شده در کریچه و نشاسته ذخیره شده در آمیلوپلاست (نشادیسه) استفاده می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گلوتن یک پروتئین است ولی بقیه رنگیزه هستند.
رنگیزه نقش پاداکسنده دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی موارد نادرست:
الف) گیاهان را به عنوان جانداران غذاساز می‌شناسیم، نه جانوران
ج) نعنا و گل محمدی در عطرسازی و داروسازی کاربرد دارند نه رنگ آمیزی
د) ریشه‌ی گیاه روناس و رنگ آمیزی کاربرد دارد نه گلبرگ آن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۴۴

گزینه‌های ۱ و ۲ درست است و گزینه ۴ نیز با توجه به مواد موردنیاز درست است زیرا آب مقطر ذکر شده است.
دلیل نادرستی مورد ۳: از میکروسکوپ نوری استفاده می‌شود نه الکترونی (با توجه به فعالیت)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۴۵

الف: هنگام رویش جوانه‌های سبب زمینی نه در هر زمانی.

ب: درست است.

ج: در پاییز طول روز کوتاه است.

د: درست است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تحلیل گزینه‌های نادرست: ۱۴۶

گزینه ۱: دیسه اندام نیست بلکه اندامک است.

گزینه ۲: کلروپلاست به مقدار فراوانی سبزینه دارد نه سبزدیسه

گزینه ۳: کاروتونید رنگیزه است نه دیسه

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تحلیل گزینه‌های نادرست: ۱۴۷

(۱) غشای کریچه مانند غشای یاخته (نه برخلاف آن)، ورود و خروج مواد را کنترل می‌کند.

(۲) گلوتن یکی از پروتئین‌های ذخیره‌ای واکوئل است (نه تنها پروتئین ذخیره‌ای).

(۳) خوردن فرآورده‌های گلوتن دار در بعضی افراد حساسیتزا است بنابراین در بعضی افراد باعث اختلال می‌شود.
پس آوردن لفظ بعضی الزامی است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی و تحلیل گزینه‌ها: ۱۴۸

(۱) واکوئل یا کریچه محل ذخیره‌ی ترکیبات پروتئینی، اسیدی و رنگی، به جز آب است ← نه لیپیدی ← نادرست

(۲) آنتوسیانین یکی از ترکیبات رنگی است و ترکیبات رنگی و پروتئینی و اسیدی در گیاه ساخته و در کریچه ذخیره می‌شوند. ← درست

(۳) رنگ آنتوسیانین در pH های متفاوت تغییر می‌کند ← نادرست

(۴) آنتوسیانین در پرتفال توسرخ وجود دارد نه هر پرتفالی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دلایل نادرستی گزینه‌ها: ۱۴۹

گزینه ۱: حالت تورم در یاخته‌ها، در بافت‌های گیاهی سبب استواری اندام‌های چوبی می‌شوند.

گزینه ۲: کریچه اندام نیست بلکه اندامک است.

گزینه ۳: در پلاسمولیز پروتوپلاست جمع می‌شود بنابراین از دیواره فاصله می‌گیرد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دلیل نادرستی گزینه ۱: بعضی از یاخته‌های گیاهی کریچه‌ی درشتی دارند نه هر یاخته‌ای. ۱۴۰

باقی گزینه‌ها قابل استنباط از صفحه ۱۰۲ است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ب و ج نادرست‌اند زیرا: ترکیبات کانی به دیواره اضافه می‌شود نه غشا و ۱۴۱

داشتن واکوئل در هر یاخته‌ای نیست و فقط در یاخته‌های گیاهی است.

گزینه الف و د درست است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها: ۱۴۲

گزینه ۱: اضافه شدن سیلیس به دیواره‌های سطح برگ در گیاه گندم سبب زبری (نه نرمی) آن می‌شود.

گزینه ۲ و ۳ و ۴ کاملاً درست است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دلایل نادرستی گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳:

گزینه ۱: ترکیب دیواره تغییر می‌کند.

گزینه ۲: چوبی شدن و کانی شدن و ژله‌ای شدن جزو ترکیبات شیمیایی در دیواره است.

گزینه ۳: لیگنین باعث چوبی شدن می‌شود نه کانی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه الف: لفظ فقط نادرست است زیرا پلاسمودسم‌ها در لان‌ها به فراوانی وجود دارد.

گزینه ج: پلاسمودسم‌ها در مناطقی از دیواره نه غشا به نام لان به فراوانی وجود دارند.

گزینه ب: با توجه به متن کتاب درست است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه الف و ب نادرست هستند و گزینه ج و د به ترتیب با توجه به شکل ۴ صفحه ۱۰۱ درست است. دلایل نادرستی:

گزینه الف: دیواره‌ی پسین در همه‌ی یاخته‌ها تشکیل نمی‌شود و در بعضی است.

گزینه ب: ترتیب قرارگیری از خارج به داخل بر عکس گزینه ب است. تیغه‌ی میانی - دیواره تختین - پسین

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دیواره‌ی پسین مجموعه لایه‌هایی است که در بعضی از یاخته‌های گیاهی تشکیل می‌شود

بنابراین گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۱ دیواره‌ی پسین را یک لایه در نظر گرفته و در گزینه ۲ رشته‌های پروتئینی نادرست است، و رشته‌های سلولزی درست است و در گزینه ۳ تشکیل دیواره نخستین و پسین باعث دور شدن تیغه‌ی میانی از پروتوبلاست می‌شود.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ درست است.

گزینه ۴: با رشد پروتوبلاست و افزایش ترکیبات سازنده‌ی دیواره نه پروتوبلاست اندازه‌ی آن افزایش می‌یابد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تقسیم هسته قبل از تشکیل تیغه‌ی میانی است.

(۳) تیغه‌ی میانی از پلی‌ساقاریدی به نام پکتین ساخته شده است.

(۴) پروتوبلاست هریک از یاخته‌های تازه تشکیل شده لایه یا لایه‌های دیگری به نام دیواره نخستین می‌سازد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در زمان تورژسانس آب از غشای سیتوپلاسمی و پس از آن از غشای واکوئل عبور می‌کند و هر کدام از دو لایه‌ی فسفولیپیدی ساخته شده‌اند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تورژسانس یعنی انبساط سلول در اثر ورود آب به آن پس محیط داخلی سلول غلیظ‌تر از محیط خارجی سلول بوده که آب وارد سلول شده است. در پلاسمولیز سلول آب از دست می‌دهد پس محیط خارج سلول باید غلیظ‌تر باشد.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴
۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴

۱۰۰	۱	۲	۳	۴
۱۰۱	۱	۲	۳	۴
۱۰۲	۱	۲	۳	۴
۱۰۳	۱	۲	۳	۴
۱۰۴	۱	۲	۳	۴
۱۰۵	۱	۲	۳	۴
۱۰۶	۱	۲	۳	۴
۱۰۷	۱	۲	۳	۴
۱۰۸	۱	۲	۳	۴
۱۰۹	۱	۲	۳	۴
۱۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۱۹	۱	۲	۳	۴
۱۲۰	۱	۲	۳	۴
۱۲۱	۱	۲	۳	۴
۱۲۲	۱	۲	۳	۴
۱۲۳	۱	۲	۳	۴
۱۲۴	۱	۲	۳	۴
۱۲۵	۱	۲	۳	۴
۱۲۶	۱	۲	۳	۴
۱۲۷	۱	۲	۳	۴
۱۲۸	۱	۲	۳	۴
۱۲۹	۱	۲	۳	۴
۱۳۰	۱	۲	۳	۴
۱۳۱	۱	۲	۳	۴

۱۳۲	۱	۲	۳	۴
۱۳۳	۱	۲	۳	۴
۱۳۴	۱	۲	۳	۴
۱۳۵	۱	۲	۳	۴
۱۳۶	۱	۲	۳	۴
۱۳۷	۱	۲	۳	۴
۱۳۸	۱	۲	۳	۴
۱۳۹	۱	۲	۳	۴
۱۴۰	۱	۲	۳	۴
۱۴۱	۱	۲	۳	۴
۱۴۲	۱	۲	۳	۴
۱۴۳	۱	۲	۳	۴
۱۴۴	۱	۲	۳	۴
۱۴۵	۱	۲	۳	۴
۱۴۶	۱	۲	۳	۴
۱۴۷	۱	۲	۳	۴
۱۴۸	۱	۲	۳	۴
۱۴۹	۱	۲	۳	۴
۱۵۰	۱	۲	۳	۴

